

Upravništvo: Ljubljana, Knačjeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Iskrajni oddelki: Ljubljana, Seles-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 1. — Telefon 3456.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knačjeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pogoji nemškega premirja s Francijo

V soboto je bil podpisan sporazum o premirju med Francijo in Nemčijo. Nova francoska vlada, ki jo je v nede-
ljo, 16. t. m. zvečer po odstopu Rey-
nauda sestavljal maršal Petain, se je še
isti večer odločila, da zaprosi Nemčijo
za ustavitve sovražnosti. V petek so
francoski polnomočniki v gozdišču pri
Compiegneu, kjer so 11. novembra 1918
francoski predstavniki diktirali pogoje
premirja Nemčiji, izvedeli od načelnika
generalnega štaba nemške vojske
generala Keitla za nemške pogoje pre-
mirja. Naslednjega dne ob 18.30 je bil
sporazum o premirju podpisan.

S podpisom sporazuma o premirju
pa Nemčija še ni ustavila sovražnosti,
temveč je francosko delegacijo napo-
tila, naj se sporazume še z Italijo, kar
očitno prvotno ni bilo v francoskih
računih. Nemško uradno sporočilo o
sporazumu v Compiegneu ni dopuščalo
v tem pogledu nobenega dvoma,
kajti iz njega je bilo razbrati, da bodo
sovražnosti prenehale šele šest ur po
obvestilu italijanske vlade nemškemu
vrhovnemu poveljstvu, da je sklenjen
sporazum tudi o italijansko-francoskem
premirju. Do sklenitve tega sporazu-
ma tudi ni pričakovati, da bi bili ura-
dno objavljeni pogoji premirja, katerih
težino bo mogoče prav oceniti šele, ko
bodo znani tudi italijanski pogoji pre-
mirja s Francijo.

Verjetno je, da se sedaj sporazum
med Francijo in Italijo ne bo zavlekel.
Med obema sporazumoma o premirju je
namreč pogojna odvisnost, saj je bilo
že takoj ob sestanku Hitlerja in Mus-
solinija pretekli turek v Monakovem
jasno, da bosta Nemčija in Italija kot
vojni zaveznici postopali popolnoma
dogovorjeno in enotno. Ves nadaljnji
potek razgovorov za premirje je to do-
mevno potrdil. Ta okoliščina je tem
bolj pomembna, ker se je istočasno iz-
kazalo, da je francoska vlada postopa-
la brez kakršnegakoli dogovora z An-
glijko kot svojo vojno zaveznico, čeprav
sta se bili obe vladi kmalu po izbruhu
vojne obvezali, da ne bosta na svojo
roko sklepali niti premirja niti miru.
Medtem ko se je torej italijansko-nem-
ška povezava v razvoju sedanje voj-
ne le še poglobila in utrčila, se je na-
sprotno zveza med Anglijo in Francijo
sredi bojev zrušila, in to v obliki, ki
kaže na hudo medsebojno nesoglasje
glede samega vodstva vojne. V tem je
morda za obe zapadni velesili hujši
udarec kakor pa v samih pogojih pre-
mirja, odnosno v kapitulaciji franco-
ske vojske, kateri je tudi njen nasprot-
nik kavalirsko priznal, da se je juna-
ško borila.

Bodoči položaj Francije bo v veliki
meri odvisen od tega, kakšni so ne le
nemški, temveč tudi italijanski pogoji
premirja. Medtem ko namreč nemški
pogoji do neke mere sankcionirajo de-
jansko vojaško stanje, se o zlomu fran-
coskih oboroženih sil nasproti Italiji
doslej še ni moglo govoriti, ker so bile
vojne operacije med obema državama
prav za prav neznatne. Sicer pa je
premirje Nemčije in Italije s Francijo
samo vmesna faza velike, gigantske
borbe, ki sta jo ti dve državi prevzeli
nase, da zrušita ne le Francijo in njen
imperij, temveč predvsem britanski im-
perij. S tega vidika sta očitno obe
zaveznici formulirali tudi svoje pogoje
za sklenitev premirja s Francijo. Njih
bistvo je zato predvsem v zagotovitvi
vseh tistih pogojev, ki so obema vele-
silama osi Rim-Berlin potrebni za na-
daljevanje borbe z glavnim nasprotni-
kom — Veliko Britanijo.

Nemške pogoje Franciji je doslej
uradno objavila samo angleška vlada,
kakor smo to poročali v ponedeljskem
»Jutru«. To objavo lahko smatramo za
verodostojno vsaj v glavnih ugotovit-
vah. Po njenih informacijah bo nem-
ška vojska zasedla vsa zapadno fran-
cosko obalo ob Atlantskem oceanu ter
vse francosko ozemlje severno od črte,
ki teče od švicarske meje pri Ženevi
do Toursa ter ob Loiri do morja. Pariz
ostane torej do konca vojne v nemških
rokah. Stroške zasedbe plača Francija.
Francija mora razorožiti vse svoje
kopne, pomorske in letalske sile, za
vzdrževanjem reda na ozemlju, ki ga
nemška vojska ne bo zasedla, pa sme
obdržati omejeno število čet. Nemčija
ima pravico zahtevati izročitev vsega
francoskega orožja, orožje v nezasede-
nem delu Francije pa bo pod nemško
in italijansko kontrolo v skladiščih.
Francija mora izročiti Nemčiji tudi vse
svoje utrdbe in druge obrambne na-
prave. Francoska vojska ne sme oditi
izven francoskega ozemlja in Francija
ne sme izročiti Angliji nobenega ma-
terijala, ki bi mogel tej služiti za bor-
bo proti Nemčiji. Francosko vojno bro-
dovje mora biti pozvano domov, kjer
bo razoroženo del brodogradnje na naj
služi — pod nemškim odn. italijanskim
vodstvom — za zaščito francoske ko-
lonialne posesti. Trgovinske ladje ne
smejo zapustiti francoskih luk, odnos-
no morajo biti pozvane domov ali se

O polnoči konec bojov v Franciji Sinoči je bilo v Rimu podpisano premirje z Italijo

Italijansko-francosko premirje je bilo sklenjeno včeraj ob 18.30 — šest ur po podpisu, torej ob pol 1. ponoči so ustavljene sovražnosti na francoskih bojiščih

Rim, 24. junija. AA. (Stefani). Itali-
janski in francoski pooblaščenca so se
sestali včeraj pod večer v vili »Incisi
della Rochetta«, 19 km od Rima. O se-
stanku, ki se je začel ob 19.30, poroča-
jo še naslednje podrobnosti. (Prva po-
ročila smo prinesli že v ponedeljskem
»Jutru«):

V vilo so prišli italijanski poobla-
ščenci, zunanji minister grof Ciano, šef
generalnega štaba general Badoglio, šef
mornariškega štaba admiral Cavignari,
šef letalskega štaba general Pricolo,
pomočnik šefa generalnega štaba ge-
neral Rotta in njihovi adjutanti. Fran-
coski pooblaščenca so se pripeljali z
avtomobili v spremstvu karabinerjev
in motociklistov ob 19.28 iz vil na Cas-
sijski cesti, kjer stanujejo. Šef proto-
kola zunanjega ministrstva in višji
uradniki ministrstva so sprejeli fran-
coske pooblaščenca pri vstopu v vilo in
jih odpeljali v konferenčno dvorano,
kjer so jih italijanski pooblaščenca po-
zdravili z rimskim pozdravom. Ko so
francoski pooblaščenca zasedli svoja
mesta za mizo je vstal grof Ciano in
sporočil, da bo po ducemvem nalogu
maršal Badoglio izročil francoskim po-
oblaščencom pogoje za sklenitev pre-
mirja. Maršal Badoglio je pozval ge-
nerala Rotta, da prečita pogoje. Ko je
bilo čitanje končano, je general Hun-
tzinger izjavil, da jih francoski po-
oblaščenca sprejmejo na znanje in pro-
sijo, da bi jih mogli sporočiti franco-
ski vladi. Nato so francoske poobla-
ščence spremili do avtomobilov, zuna-
nji minister grof Ciano je pa krenil v
Beneško palačo, da obvesti duceja.

Francoski pooblaščenca imajo iz svo-
je vile direktno telefonsko zvezo s svo-
jo vlado v Bordeauxu.

Posvetovanja francoske vlade

Bordeaux, 24. jun. s. (Reuter). Fran-
cosko notranje ministrstvo je izdalo da-
nes dopolne komunikacije, ki pravi, da
se je ob 8. jutraj sestal ministrski svet,
da prouči pogoje italijanske vlade za
sklenitev premirja. Seja vlade je traja-
la ves dopoldan.

Popolne javljajo, da je francoska
delegacija v Rimu stopila ponovno v
telefonski stik s francosko vlado, nakar
sta se italijanska in francoska delega-
cija ponovno sestali k seji.

Pristanek vlade

Bordeaux, 24. jun. s. (Havas) Ob 17.30
popoldne se je ponovno sestala francoski
ministrski svet ter je izdal vodji fran-
coske delegacije za pogajanja za skle-
nitev premirja z Italijo, generalu Hun-
tzingerju, pooblastilo, da podpiše po-
godbo o premirju.

Prihodnja seja ministrskega sveta bo
jutri ob 9. jutraj.

Vlada je sklenila, da bo jutrišnji dan
proslavljen kot dan narodnega žalova-
nja. Ob 10. dopoldne bo v katedrali v
Bordeauxu služba božja za žrtve seda-
nje vojne. Prisostvovali bodo službi
božji predsednik republike in vsi člani
vlade.

Bordeaux, 24. jun. s. (Havas) Tekst
sporazuma o sklenitvi premirja med
Francijo na eni ter Nemčijo in Italijo
na drugi strani bo objavljen istočasno
v Franciji, Italiji in Nemčiji.

Posebna komisija bo skrbela za izva-
janje določb pogodbe o premirju v

zateči v nevtralne luke. Letala ne sme-
jo zapustiti zasedenega ozemlja. Vse
radijske postaje v zasedeni Franciji
prenehajo delovati. Francija mora po-
skrbeti za vse olajšave v blagovnem
prometu med njo ter Nemčijo in Itali-
jo. Prebivalstvo, ki se je izselilo z za-
sedenega ozemlja, se mora vrniti. Pren-
os imetja iz zasedenega v nezasedeno
ozemlje ni dovoljen. Nemški vojni ujet-
niki morajo biti izpuščeni, francoski
pa ostanejo do nadaljnjega v ujetniš-
tvu. Francija mora izročiti Nemčiji
vse Nemce, katerih izročitev bo Berlin
zahteval. Premirje velja do konca voj-
ne, toda Nemčija ga lahko poprej od-
pove, ako bi Francija ne izpolnjevala
določb sklenjenega sporazuma.

Znana je sedaj tudi že reakcija Lon-
dona na te pogoje. Angleška vlada iz-
javlja, da ne smatra več vlade v Bor-
deauxu za vlado neodvisne države, in
je namesto nje priznala francoski na-
rodni odbor v Londonu, ki »bo zbral
vse neodvisne Francoze in nadaljeval
vojno za izpolnitev mednarodnih ob-
veznosti Francije«. Na čelu odpora pro-
ti Petainovi vladi je general De Gaul-

Franciji. Francoska vlada se bo prese-
lila v notranjost Francije, da bo lahko
nemoteno izvrševala svoje dolžnosti. S
francosko vlado se bo preselil tudi par-
lament.

Danes dopoldne so se sestali v Bor-
deauxu francoski senatorji in poslanci.
an predlog ministrov Lavalu in Mar-
queta so sprejeli sklep o zaupnici vladi.

Bordeaux, 24. junija. AA. (Havas)
Pogoji za premirje med Francijo in
Nemčijo bodo objavljeni v poznejšem
trenutku.

Podpis v Rimu

Rim, 24. jun. br. (Stefani). Uradno
poročajo, da je bil danes ob 19.15 po-
dpiran sporazum o premirju med Italijo
in Francijo. Pogodbo sta podpisala v
imenu Italije šef generalnega štaba
maršal Badoglio, v imenu Francije pa
general Berenger. Ob 19.35 je italijan-
ski zunanji minister grof Ciano obve-
stil o podpisu premirja nemško vlado.
V smislu določb sporazuma bodo so-
vražnosti ustavljene jutri, dne 25. ju-
nija ob 1.35 italijanskega poletnega ča-
sa.

OBNOVA DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV MED JUGOSLAVIJO IN RUSIJO

Službeni objavi naše in sovjetske vlade — Naš poslanik v Moskvi je dr. Gavrilović, sovjetski pri nas pa Plotnikov, doslej poslanik na Norveškem

Beograd, 24. junija. AA. Po ugodno
končanih gospodarskih pogajanjih med
Zvezo sovjetskih socialističnih republik
in kraljevino Jugoslavijo in po končani
izmenjavi ratifikacijskih listin o skle-
njeni pogodbi sta se sovjetska in ju-
goslovenska vlada sporazumeli, da se
normalizira razmerje med obema dr-
žavama z obnovo rednih diplomatskih
odnosov in z določitvijo diplomati-
skih zastopnikov v Moskvi in v Beo-
gradu. Sovjetska vlada je dala agre-
man za imenovanje senatorja dr. Mi-
lana Gavrilovića za jugoslovenskega
poslanika v Moskvi, vlada kraljevine
Jugoslavije je pa dala agreman za im-
enovanje Viktorja Andrejevića Plotni-
kova, dosedanjega poslanika na Norve-
škem za sovjetskega poslanika v Beo-
gradu.

Moskva, 24. jun. br. Agencija Tass
objavlja naslednje uradno poročilo:
Ker so gospodarska pogajanja med
Zvezo sovjetskih republik in Jugosla-
vijo končana in so bile ratifikacijske
listine o doseženem sporazumu izme-
njane, sta vlada Zveze sovjetskih re-
publik in vlada kraljevine Jugoslavije
sklenili obnoviti normalne diplomatske
odnose med obema državama ter im-
enovati svoje redne diplomatske
predstavnike. Vlada Zveze sovjetskih
republik je imenovala za svojega po-
oblaščenega diplomatskega predstavnika
v Beogradu Viktorja Andrejevića
Plotnikova, za katerega je jugo-
slovenska vlada že dala svoj agreman
(formal. pristanek). Jugosloven. vlada
je imenovala za svojega pooblaščenega
diplomatskega predstavnika v Moskvi
dr. Milana Gavrilovića, za kate-

le, ki mu je bil na predlog generalis-
ma Weyganda odvzet čin. Ustanovitev
francoskega narodnega odbora v Lon-
donu kaže na hudo notranja trenja
med Francozi, ki nam lahko razložijo
marsikaj, česar prvi hip ni bilo mogo-
če razumeti. Vprašanje je sedaj, ali
bodo stališče francoske vlade odobrile
tudi francoske kolonije. Angleške in-
formacije izključujejo to možnost, ven-
dar pa bo treba še počakati na nadalj-
nji razvoj, ki bo bolj jasn, če bo po
uradni objavi nemških in italijanskih
pogojev.

Z angleške strani se tudi napovedu-
je, da se francoska mornarica ne bo po-
korila Petainovi vladi. Prav tako pra-
vijo angleške vesti, da je velik del
francoskih vojnih letal že v Angliji in
da prihajajo vsak dan v Anglijo veliki
transporti francoskih čet, ki se hočejo
boriti naprej pod angleškim vodstvom.
Koliko je resnice na teh in sličnih po-
ročilih, se bo moralo šele pokazati, vse-
kakor pa je jasno že sedaj, da se je
še nedavno tako močn in enotni
francoski imperij moralno in držav-
nopolitično razklat na dvoje.

Ustavitev sovražnosti

Rim, 24. junija. AA. (Stefani) Itali-
janska vlada je obvestila francosko vla-
do, da je sporočilo o podpisu pogodbe
o premirju med Italijo in Francijo bilo
poslano nemški vladi ob 19.35 po itali-
janskem času. Na osnovi tega bodo so-
vražnosti ustavljene jutri dne 25. ju-
nija ob 1.35 po italijanskem času.

To pomeni, da bodo sovražnosti ustav-
ljene nocojšnjo noč ob 1.35 po italijan-
skem času.

Berlin, 24. jun. br. Nemški radio je
nocoj ob 20.45 objavil naslednjo po-
sebno vest:

»Danes v ponedeljek, dne 24. junija
1940. je bil ob 19.15 nemškega poletne-
ga časa (ob 18.15 v Rimu podpisan ita-
lijansko-francoski sporazum o premirju.
Ob 19.35 je bilo to uradno sporočeno
nemški vladi. Spriču tega je v tem tre-
nutku stopil v veljavo tudi nemško-
francoski sporazum o premirju. Zato
je nemško vrhovno poveljstvo odredilo
ustavitev sovražnosti proti Franciji.
Dne 25. junija ob 1.35 nemškega polet-
nega časa (ob 0.35 po našem času)

rega je sovjetska vlada že dala svoj
agreman. Predsednik vrhovnega sveta
sojvetov je potrdil imenovanje Viktor-
ja Andrejevića Plotnikova za diplo-
matskega predstavnika v Beogradu in
ga je istočasno razrešil njegovih posla-
niških dolžnosti na Norveškem.

Nemško in angleško sporočilo

Moskva, 24. junija. AA. (DNB). Po ura-
dnem sporočilu se obnavljajo diplomatski
odnosi med Sovjetsko unijo in Jugosla-
vijo, ki od svetovne vojne sem niso obstoja-
li. Sporočilo pravi, da sta vladi Sovjetske
unije in Jugoslavije sklenili, da po uspe-
šno končanih gospodarskih pogajanjih med
obema državama in po izvršeni izmenjavi
ratifikacijskih dokumentov obnovita nor-
malne diplomatske zveze ter v to svrhu
imenujeta diplomatske predstavnike. Sov-
jetska vlada je imenovala dosedanjega so-
vjetskega poslanika na Norveškem Viktorja
Andrejevića Plotnikova za poslanika v Beo-
gradu, jugoslovenska vlada pa je imenovala
Milana Gavrilovića za poslanika v Mos-
kvi.

Moskva, 24. junija. AA. (Reuter). Objav-
ljeno je sporočilo o obnovitvi normalnih
diplomatskih odnosov med SSSR in Ju-
goslavijo. Sporočilo pravi, da sta po ugo-
dno končanih gospodarskih pogajanjih vla-
di SSSR in Jugoslavije sklenili obnoviti
tudi normalne diplomatske odnose ter v
ta namen imenovati svoje diplomatske
predstavnike. Vlada SSSR je imenovala za
poslanika v Beogradu Viktorja Plotnikova,
jugoslovenska vlada pa je imenovala za po-
slnika v Moskvi Gavrilovića.

Sovjetska novinarska zastopnika v Beogradu

Beograd, 24. jun. p. Po vestih iz Sofije
je za dopisnika sovjetske poročevalske
agencije Tass v Beogradu imenovan Ar-
kadij Poljatev, dosedaj drugi dopisnik
v Sofiji, za njegova pomočnika pa Peter
Rosdejskovski, sotrudnik Tassa v Moskvi.

★

Poslanik Plotnikov

Prvi sovjetski poslanik v Beogradu Vik-
tor Andrejević Plotnikov je bil do sedaj
poslanik Sovjetske Rusije na Norveškem,
prej pa del časa odpravnik v Budimpe-
šti. Poslanik Plotnikov spada med poklicne
sovjetske diplomate in je več let služ-
boval na vodilnih mestih v raznih oddel-
kih zunanjega komisariata v Moskvi.

Poslanik dr. Gavrilović

Naš novi poslanik v Moskvi dr. Milan
Gavrilović je rojen l. 1882. v Beogradu.
Posvetil se je diplomatski karieri ter je
služboval kot diplomatski uradnik v Lon-
donu, Atenah, Berlinu in Rimu. Kmalu po
zedinjenju je zapustil državno službo ter
je bil upokojen kot svetnik zunanjega mi-
nistrstva. Posvetil se je potem političnemu
delu ter političnemu novinarstvu. Nekaj
let je bil tudi zunanje-politični urednik »Po-
litike«.

Strankarsko politično se je dr. Gavri-
lović udeleževal v Srbski zemljoradniški
stranki, kjer je poleg pokojnega Joce Jo-

na obeh straneh prenehajo sovražnosti.
Vojna na zapadu s Francijo je s tem
končana.

Hitlerjev proglas

Berlin, 24. jun. br. Povodom ustavit-
ve sovražnosti s Francijo je izdal kan-
celar Hitler naslednji proglas na nem-
ški narod:

»Nemški narod! Tvoji vojaki so po
komaj šesttedenski junaški borbi kon-
čali na zapadu vojno z junaškim na-
sprotnikom. Njihova dejanja preidejo v
zgodbino kot najslavnejša zmaga vseh
časov. V globoki ponižnosti se zahva-
ljujemo Bogu za njegov blagoslov.

Odrejam, da se v proslavo te zmage
razobesijo zastave za dobo 10 dni, 7
dni pa naj zvonijo vsi zvonovi v Nem-
čiji.

Objava v ruskih listih

Moskva, 24. junija. AA. (Reuter) Po-
goji francosko-nemškega premirja so
objavljeni v sovjetskem tisku, toda
brez komentarjev.

Madžarski gostje v Beogradu

Beograd, 24. junija. AA. Trgovinski mi-
nister dr. Ivan Andres je po gledališki
predstavi, prirejeni na čast madžarskim
gostom, priredil na Dedinju v kavarni
»Ruski car« prigrizek na čast madžarske-
mu trgovinskemu ministru dr. Vargi in
peštanskemu županu Marafi Kerafiatu.
Na prigrizek so prišli razen uglednih ma-
džarskih gostov tudi pravosodni minister
dr. Lazar Marković in mnogo uglednih
gospodarstvenikov iz Beograda. Ostali so
v prijetnem razpoloženju zbrani pozno v
noč.

Beograd, 24. junija. p. Dopolne so se
madžarski gostje s trgovinskim ministrom
dr. Vargi in budimpeštanskim županom dr.
Karafiatom odpeljali na Oplenac, kjer so
ob 11. položili venec na grob pokojnega
kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Po tem
jim je bil ob pol 1. prirejen obed v hote-
lu na Oplencu. Na povratku v Beograd so
se ustavili na Avali, kjer so položili venec
na grob Neznane junaka.

Rumunski petrolej za Nemčijo

Bukarešta, 24. junija. z. Zaradi visoke
vode je plova na Dunavu še vedno ustav-
ljena in gredo transporti rumunskega pe-
troleja za Nemčijo izključno po železnici.
Petrolej pošiljajo sedaj iz Rumunije di-
rektno v zasedeno ozemlje Francije. Nem-
čija je prosila rumunsko vlado, naj poskrbi
vsaj 2.000 vagonov za prevoz petroleja,
ker so potrebe silno narastle. Nemčija bo
dobila sedaj, ko so ustavljene dobave Ru-
munije Franciji in Angliji, celo dogovor-
jeno kvoto, vse pa kaže na to, da ji bo Ru-
munija odslej dobavljala še mnogo več, zla-
sti ves dosedanja delež Anglije in Franci-
je. To se vidi tudi že po tem, da produkci-
ja ni bila zmanjšana. Rumunija pa ima
na razpolago tankov za vskladičenje pe-
troleja odnosno nafte samo za 6 tednov.

Zakon o civilni mobilizaciji v Bolgariji

Sofija, 24. junija. br. (DNB). Po odloku
bolgarske vlade stopi jutri zjutraj ob 8. v
veljavo zakon o civilni mobilizaciji. Do
tega izrednega ukrepa je prišlo zaradi stav-
ke 20.000 tobačnih delavcev, o kateri sodi
vlada, da so jo inscenirali tudi elementi,
ki hujskajo delavstvo. Po tem zakonu za-
dene vsakega delavca zelo stroga kazni, če
se do jutri ob 8. jutraj ne vrne na delo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Nemško vojno poročilo

Prodiranje nemških čet ob atlantski obali in proti Grenoblu — Naraščanje vojnega plena

Glavni stan vodje rajha, 24. junija. AA. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile poroča:

Zasedli smo obalo od izliva Gironde. La Rochelle in Rochefort sta v naših rokah. Na vzhodu so naše čete prodrele v pokrajino severno Poitiersa. Poleg drugega ogromnega vojnega plena, ki čedalje bolj narašča, smo zaplenili tudi veliko skladišče, polno topniške municije.

V Alzaciji in Loreni so se vdali nadaljnji razbiti sovražniški oddelki in smo zavzeli nove točke na Maginotovi črti. Jugovzhodno od Lyona nadaljujejo naše čete prodiranje kljub žilavemu odporu sovražnika proti Grenoblu.

Nemški napadalni čolni so v noči od 23. na 24. junij potopili s torpedi pri Dangersu neko oboroženo angleško ladjo s 3500 tonami, in neki 5.000 tonski parnik. Neka naša podmornica poroča, da je potopila ladje s skupno tonazno 23.500 ton.

Delovanje vojaškega letalstva se je večeraj omejilo na ogledne polete nad Severnim morjem. Nemška lovska letala so pri Calaisu zbila dve britanski borbeni letali, protiletalsko topništvo je pa zabilo šest britanskih letal od devetih, kolikor jih je večeraj dopoldne skušalo leteti nad Nizozemsko pod varstvom oblakov. Dvema ali trem sovražnim letalom se je posrečilo predrti do Westfalije, kjer so bombardirala kmečke hiše in obstrlejevala s strojnimi prebivalstvo. Pri tem so sovražni letalci nevarno ranili dve osebi, štiri pa lahko. Ponoči je sovražnik nadaljeval polete nad severno in zapadno Nemčijo. Bombe, vržene na mnogih mestih na nevojaške cilje, so prizadevale gmočno škodo in zahtevale žrtve med prebivalstvom. Nekaj bomb je priletelo na neko ujetniško taborišče ob obali Vzhodnega morja in ubilo več Francozov, nekaj jih pa ranilo.

Francosko vojno poročilo

Bordeaux, 24. jun. s. (Reuter). Današnje jutranje francosko vojno poročilo pravi:

Na zapadu ni bilo nobenih važnih dogodkov. V srednji Franciji so v okolici St. Etiennea v teku hudi boji. V južno-vzhodnem odseku fronte so Nemci dalje napredovali proti Culozu.

V Alpuh so se ponovili italijanski napadi, ki pa so jih naše prednje straže odbile in se sovražnik nikjer ni posrečilo zlomiti našega odpora. Sovražnik je imel v teh bojih velike izgube.

Splošna mobilizacija v Kanadi

Ottawa, 24. jun. s. (Reuter). Kanadski pravosodni minister je danes v govoru po

Italijansko vojno poročilo

Prodiranje italijanskih čet na vsej italijansko-francoski fronti — Letalske akcije v Afriki

Rim, 24. junija. AA. (Stefani) Poročilo št. 13 glavnega stana italijanske oborožene državne sile pravi:

Na fronti ob Alpuh od Montblanca pa do morja so naše čete izvedle 21. junija napade v visokih gorah. Sovražnik se je krepko upiral. Kljub vremenskim težkostem se član naših čet ni omejil in so naši oddelki povsod dosegli pomembne uspehe. Z drznimi akcijami so osvojili več utrdb nedaleč od Brianona. Drugi naši oddelki so dospeli v dolino Izera, Arca, Ibaca, Tineje in Vesubije. V teh dolinah so naše čete prodrele v sovražnikov utrdbeni sistem. Prodiranje naših čet se nadaljuje na vsej fronti.

V Tirenem morju je neka naša ladja, lovilka podmornic, potopila neko sovražniško podmornico. Naše letalstvo se posebno odlikuje v sodelovanju s kopno vojsko in je kljub vremenskim težkostem nadaljevalo svoje akcije. Bombardirali smo letališče na Malti in arzenal v Bizerti. Dve naši letali se nista vrnila. V Severni Afriki smo bombardirali več oporišč z bombami vseh kalibrov. Vsa naša letala so se vrnila v svoja izhodišča. V Vzhodni Afriki smo bombardirali letališče v Džibuti in zbiranje sovražniških čet v Keniji. Več sovražniških poskusov nad Dire-dauo in Masauo se je izjalovilo. Sovražniškova letala, ki so poskušala obstrlejevati te kraje, so se morala vrniti. Sovražnik je večeraj bombardiral odprto mesto Palermo, ne da bi bil napravljen kakšna škoda in ne da bi bil zadel vojaške objekte, pač pa je ubil 25 civilistov in ranil 150 ljudi. Eno letalo smo zbili.

Vladna kriza v Egiptu

Kairo, 24. junija. s. (Reuter). Kralj Faruk nadaljuje s konzultacijami političnih voditeljev za sestavo nove egiptске vlade. Kakor poročajo, je vodja vafdistov Nahas pašah odklonil sestavo vlade brez razpisa volitev, pač pa bosta v novo vlado stopila dva njegova pristaša.

V merodajnih krogih izjavljajo, da ni verjetno, da bi pomenila sprememba vlade kakršnokoli spremembo egiptске zunanje politike, ne glede na to, ali bo nova vlada koalicijska ali nevtalna. Vsekakor bo Egipt vztrajal na svoji zvezni pogodbi z Anglijo.

Nekatere informacije pravijo, da bo postavil vlado brat dosedanjega ministrskega predsednika, Ahmed Maher pašah in da bo vlada ostala v glavnem neizpremenjena.

Odhod italijanskega poslanika iz Kaira

Kairo, 24. junija. AA. (Reuter) Italijanski poslanik v Kairu Mazzolini je odpotoval sredi noči v Palestino. Z njim so odšli tudi člani italijanskega poslanstva in konzulata ter 203 Italijani.

60 letal nad Malto

Kairo, 24. junija. s. (Reuter) Poveljstvo angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu javlja v današnjem komunikatu, da je večeraj 60 italijanskih letal napadlo Malto. Pri bombnem napadu je bilo na otoku ranjenih

radiu izrazil zahtevo, da naj bi Kanada z ozirom na mednarodni položaj odredila splošno mobilizacijo.

Vojna na morju

Bombay, 24. jun. s. (Reuter). Patrolna ladja indijske vojne mornarice »Patana« (660 ton) je postala žrtev pomorske vojne. Trije častniki in dva mornarja so mrtvi, en častnik in 7 mornarjev pa je ranjenih. Ladja je imela normalno 66 mož posadke. Oborožena je bila z enim štiripalčnim topom in dvema tripalčnimi topoma.

London, 24. jun. s. (Reuter). Ob Kapu Finisterre je bil potopljen angleški trgovinski parnik »Wellington Star«, last družbe Blue star. Vsi člani posadke so rešeni. Ladja ni vozila potnikov.

Priprave za napad na Anglijo

Berlin, 24. junija. AA. (DNB) Admiral Raeder, vrhovni poveljnik nemške vojne mornarice, je od 17. do 21. junija inspiciral vojno mornarico in pomorske naprave ob nizozemski, belgijski in severni francoski obali, da se prepriča o pripravljenosti vojne mornarice za napad na Anglijo.

London, 24. junija. s. (Reuter) Pri nekem nemškem ujetniku so našli točna tiskana navodila nemškim vojakom za primer nemške invazije v Anglijo.

Basel, 24. junija. z. »Basler National Zeitung« se v daljšem članku bavi s položajem Anglije in vprašuje, ali bo mogla Anglija nuditi Nemčiji uspešen odpor, ker dokazuje dosedanj potek vojne, da je pomoč imperija zelo problematična. Z vojaškega stališča trpi sedaj Anglija predvsem na tem, da je vsa leta zanevarjala svojo oborožitev. V vojno je šla le z moderno mornarico, dočim je vojska skrajno pomanjkljivo oborožena, letalstvo pa tako nezadostno, da je Anglija že od začetka vojne dalje prisiljena kupiti vse kar je sploh kje na prodaj. Zato je malo verjetno, da bi mogla sedaj zbrati tako številno letalstvo, da bi bila kos Nemčiji, ki je položila svoje glavno silo baš na letalstvo. Ta okolnost spravlja v nevarnost existenco Anglije in vsega njenega imperija, dasi te pomanjkljivosti v oborožitvi same po sebi ne bodo tako obšutne, kakor so bile na evropskem kontinentu.

Vojvoda Windsorski v Madridu

Madrid, 24. junija. AA. (Stefani). Preteklo noč sta prispela v Madrid vojvoda in vojvodinja Windsorska s svojim spremstvom. Takoj po prihodu se je vojvoda Windsorski sestel z britanskim poslanikom Hoarcom. Vojvodski par bo ostal v Madridu nekaj dni.

5 civilistov, povzročena škoda pa je majhna. Protiletalska obramba je sestrelila dve italijanski letali, med njima eno lovsko in en bombnik. Pilot lovskega letala je bil rešen, od posadke bombnika pa sta bila rešena dva člana, dočim ko ostalih pet pogrešajo.

Letalsko poveljstvo javlja dalje, da so angleški bombniki ponovno napadli mesto Makaka v italijanski Eritreji. Dve vojaški zgradbi sta bili uničeni in izbruhnilo je več požarov.

Sedem italijanskih podmornic potopljenih

London, 24. junija. s. (Reuter). Angleška admiraliteta je objavila nocoj: Angleško vojno brodovje je uničilo zopet eno italijansko podmornico, in sicer vzhodno od Sueza. S tem se je povišalo število italijanskih podmornic, ki so bile od 10. junija dalje sigurno uničene, na 7.

Spopadi v Keniji

Kairo, 24. junija. AA. (Reuter) Poveljstvo angleške vojske v Najrobiju v Keniji javlja v današnjem komunikatu, da je na vsej fronti v Vzhodni Afriki položaj popolnoma miren. Večeraj pa so južnoafriški streli napadli neko italijansko postojanko v Somali, vendar so ugotovili, da je italijanska posadka postojanko popreje zapustila.

Stališče Sirije

London, 24. junija. AA. (Reuter) Visoki francoski komisar v Siriji je imel večeraj iz Beyrutha po radiu govor, v katerem je poudaril, da je vrhovni poveljnik francoskih čet v Siriji general Mittelhauser sklenil nadaljevati poslanstvo Francije v Siriji in da neomajno in odločno brani čast Francije in njene zastave.

Turčija zavzela stališče čakanja

Ankara, 24. junija. AA. (Reuter) Turki politični krogi so zavzeli stališče čakanja. Zanimajo jih najbolj to, kakšne posledice bo imelo premirje v Franciji na dogodke v vzhodnem delu Sredozemskega morja, predvsem v Siriji. Čakajo, da se bo položaj razčistil. V vsakem primeru pa je Turčija popolnoma mirna, čeprav so bili izdani potrebni varnostni ukrepi.

Vesti iz Daljnega vzhoda

Tokio, 24. junija. s. (Reuter). Podtajnik japonskega zunanjega ministrstva je danes izročil angleškemu veleposlaniku Craigihu zahtevo japonske vlade, da naj angleška vlada prepove nadaljnje pošiljanje orožja Kitajski skozi Birmo in Hongkong.

Tokio, 24. junija. s. (Reuter). Predsednik japonskega tajnega sveta princ Konoje je danes podal ostavko. Za njegovega naslednika je imenovan dosedanj podpredsednik Hara.

Začasna francoska vlada v Londonu

Namesto vlade v Bordeauxu priznava angleška vlada odslej za predstavnika Francozov narodni odbor, ki se je ustanovil v Londonu

London, 24. junija. AA. (Reuter). Francoski general De Gaulle je imel sredi v londonskem radiu govor, v katerem je dejal med drugim:

»Vlada v Bordeauxu je sprejela pogoje za premirje, ki pomenijo kapitulacijo. Vlada je bila podpisana prej, nego so bila izbrana vsa sredstva za odpor. Ta sredstva so izročena sovražniku, ki jih bo uporabil proti našim zaveznikom. Uporabil bo proti zaveznikom naše orožje, naša letala, naše ladje in naše zlato. Ta vda pomeni suženjstvo.«

Nato je bila v francosčini prebrana naslednja izjava:

»Vlada Nj. Veličanstva smatra, da pogoj za premirje, ki so bili podpisani in s katerimi so prekršeni sporazumi, ki so bili svečano sklenjeni med zavezniki, vladama, popolnoma podreja vlado v Bordeauxu sovražniku ter ji jemlje vso svobodo in vse pravice francoskih državljanov. Z ozirom na to izjavlja vlada Nj. Veličanstva, da vlade v Bordeauxu ne more smatrati za vlado neodvisne države. Vlada Nj. Veličanstva jemlje na znanje predlog o ustanovitvi začasnega francoskega narodnega odbora, ki predstavlja neodvisne Francoze, kateri so pripravljali nadaljevati vojno ob izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Francije.«

Na čelu začasne vlade je general De Gaulle

London, 24. junija. p. (Exchange Telegraph) V dobro poučenih londonskih krogih smatrajo prekinitve diplomatskih odnosov s Petainovo vlado že za izvršeno dejstvo. V bodoče bo smatrala Anglija kot legalno francosko vlado le novo osnovani francoski nacionalni komite z generalom De Gaulleom na čelu, s katerim bo nadaljevala svoje delo.

Razkol tudi med Belgijci

Poziv belgijskega ministra Jasparsa po angleškem radiu — Izjava belgijske vlade v Franciji

London, 24. junija. AA. (Reuter): Belgijski minister brez listnice Jaspas je imel sredi po radiu govor, v katerem je izjavil:

»Netočna poročila pravijo, da je belgijska vlada, ki je zdaj v izgnanstvu, sklenila, da se ustavi boj. Nasprotno, vojna za osvoboditev naše domovine se nadaljuje in se bo nadaljevala do zmage. Prišel sem v Anglijo, da to zagotovim in pričakujem tu svoje tovariše, ki bodo — to sem prepričan — z uspehom poskušali, da se mi pridružijo. Očividno je, da nam temeljna načela časti narekujejo našo nalogo. Naše mesto je ob strani onih, ki se bore za svobodo in neodvisnost narodov. Mi jim bomo pomagali z znanimi sredstvi, ki nam preostajajo v Evropi ali v Kongu. Vojaki, uničite svoje orožje in municijo, kajti ničesar ni treba zapuščati sovražniku, da bi se uporabilo proti onim, ki smo jih prosili, naj nam pridejo na pomoč. Mornarji, zapustite francoska pristanišča in odidite v pristanišča britanskega imperija. Ne prepustite brodovja sovražniku. Ne podpirajte ga pri nečastnem delu, ki

je delo izdajstva. Zahtevam od Belgijcev, ki se še mude v Franciji, naj stopijo ob stran naših prijateljev Francozov v težkih dneh, ki jih preživlja njihova domovina. Francija ne more propasti in ne more biti zaslužena. Francoski imperij je bil vedno z nami in je bil raje pripravljen iti v smrt kot v suženjstvo. Bog bo varoval Belgijo in njene zaveznike!«

Nekje na Francoskem, 24. junija. AA. (Havas) Belgijska vlada razglasa:

Marcel Henry Jaspas, belgijski minister za ljudsko zdravje, je zapustil svoje mesto, ne da bi bil o tem obvestil svoje tovariše, in je na svojo roko odpotoval v London. Jaspas nima nobenega poslanstva od belgijske vlade, ki absolutno odreka avtoriteto vsem izjavam, ki bi jih Jaspas podal iz lastnega nagiba. Treba je smatrati, da je Jaspas izključen iz vrst belgijskih ministrov. Belgijska vlada dodaja, da vlada med člani vlade popolno soglasje in da bodo tudi nadalje ostali v Franciji, da poskrbe za svoje rojake, vojake in civiliste.

Angleški veleposlanik zapustil Bordeaux

London, 24. jun. s. (Reuter). Uradno potrjuje se, da je angleški veleposlanik pri francoski vladi Campbell z vsem osebjem poslaništva odpotoval iz Bordeauxa v Anglijo.

San Sebastian, 24. junija. AA. (Stefani). Zvedelo se je, da se je britanski poslanik pri francoski vladi sir Ronald Campbell z letalom odpeljal iz Bordeauxa v London. Sirijo se glasovi, da se je tako hotel ogniti nevarnosti, da ga Nemci ujamejo.

Evakuacija Bordeauxa

Bordeaux, 24. junija. s. (Ass. Press). Po uradnih francoskih podatkih bo takoj, ko stopi v veljavo nemško-francosko premirje, francoska vlada podpisala z nemško vlado protokol, ki bo določal postopek evakuacije francoske vlade in vojaštva iz Bordeauxa. Ker zasede nemška vojska v smislu sporazuma o premirju vso francosko zapadno obalo, pride pod nemško okupacijo tudi Bordeaux.

Ozadje francoskega zloma

Angleške informacije o hudih notranjih bojih v francoski vladi pred kapitulacijo — Nasprotstva med Reynaudom in Lavalom — Vloga maršala Petaina

boril, toda naposled je bil prisiljen k umiku.

O sprejemu nemških pogojev

Washington, 24. jun. o. »Associated Press« poroča iz Bordeauxa: Naknadno se je izvedelo, da se je francoska vlada posvetovala z vodilnimi politikmi, preden se je odločila za sprejem nemških pogojev za premirje. Posvetovanja so se vodila na policijski direkciji v Bordeauxu. Pri končni odločitvi so sodelovali vsi v Bordeauxu navzoči člani vrhovnega vojnega sveta. S 14 proti 10 glasovom je bil sprejet sklep, da se sprejmejo nemški pogoji.

Polemika med Londonom in Bordeauxom

London, 24. jun. s. Kakor poroča angleški radio, pričakujejo v angleških političnih krogih, da bo pričela francoska vlada v Bordeauxu sedaj proti Angliji z ostro propagandno kampanjo, s katero bo skušala pripisati krivdo za svojo novo politiko Angliji. Prvi znak te propagandne kampanje vidijo v Londonu v sinočnjem govoru maršala Petaina, v katerem je ta govoril dokaj ostro o angleškem ministrskem predsedniku Churchillju.

Potreba moralne obnove Francije

Bordeaux, 24. junija. AA. (Havas). Francoski listi poudarjajo neomajno voljo Francije, da se ponovno dvigne in oživi, ter posebno naglašajo potrebo po moralni obnovi.

V listu »Petit Girond« piše Richard Sapon: Danes moramo gledati v bodočnost, čeprav so Nemci zavzeli tri četrtine našega ozemlja. Potrebno je, da ojekimo dušo Francije in da povečamo njeno moralo.

V listu »Liberté du Sud-Ouest« piše Louis George: Naj bodo reakcije strasti našega ranjenega patriotskega ponosa še takšne — te reakcije popolnoma razumemo — je dolžnost vseh Francozov jasna: zgrniti se okoli francoske vlade. Ta vlada je nesporno i dejansko i pravno vlada maršala Petaina.

Figaro pravi v svojem uvodniku med drugim: Znano nam je, do kod nas je pripeljala odgovornost pred zgodovino. Zda

stojimo pred bodočnostjo. Ni dvoma, da je ta bodočnost nejasna. Toda naša edina možnost je, da v njej nekoga dne najdemo Francijo, ki smo jo želeli. Po tej poti moramo odločno stopati.

★

Maša na grobu apostola Petra

Rim, 24. junija. AA. (DNB). V nedeljo se je prvič brala na grobu apostola Petra v Vatikanu maša za mir s posebno molitvijo, da bi novi red, ki se bo rodil iz sedanje vojne, temeljil na pravici in ljubezni do bližnjega. Ta maša se bo ponovila vsako nedeljo, prenašal jo bo pa tudi radio z uvodnim komentarjem. Glede sedanje vojne je izjavil napovedovalec, da je treba priznati, da je žalostna posledica svetovne vojne, ker ni prinesla pravega mira, prinesla ga pa ni, ker ni bil mir božji. To sta obžalovala tudi papež Benedikt XV. in Pij XI., ki sta opozarjala, da mirovna pogodba ni omenjala Boga in da je razen tega mirovni pogodbi manjkala duh človečnosti, usmiljenja in ljubezni do bližnjega.

Totalitarni režim v Rumuniji

Bukarešta, 24. junija. e. Kralj Karol je v soboto govoril po radiu rumunskemu narodu in med drugim rekel:

Narodna fronta me je prosila, naj prevzamem vodstvo edine in totalitarne politične organizacije v državi Stranke naroda.

Sprejel sem to dolžnost v prepričanju, da tem izpolnim svojo dolžnost do države in naroda in da s tem se bolj pripomorem k popolnemu edinstvu naroda. Edinstvo misli in čustva je potrebno rumunskemu narodu zlasti danes, ker ne moremo vedeti, kaj nas čaka v bodočnosti.

Pokret ne predstavlja neke nove akcije, temveč je posledica razvoja, ki se je pričel l. 1930. z ustavo.

Sedaj ni čas za oklevanje, temveč je treba odločno delati za dobro našega naroda in naše države. Ni več čas za odločilno vlogo posameznikov, danes je potrebno, da vsak državljani dela za blagor vsega naroda.

Zahtevam danes od naroda, da premišlja o duševnem prepovedu, da izpraša vest, da naredi nov napor v smeri socialne in vsesumarske solidarnosti. Nudim vsakomur priložnost, da z mano sodeluje v tej akciji. Velik čas je napočil v zgodovini Rumunije.

Stopiti moramo v borbo za nove ideale s tistim navdušenjem, ki ga zmoredno zaradi veličine naše misli in mladosti in moči naše duše. Nikakor ne podcenjujem večerajšnjih ljudi, posebno pa pozivam mladino, da se nam priključi. Vse mladinske organizacije naj se združijo z našim pokretom. Ne smemo biti statični, temveč moramo biti dinamični. Potrebni so nam veliki borci stranke, polni navdušenja. Kakor vojski se bodo ti zbirali iz naraščajočega našega naroda. Naj nam pri tem pomaga Vsemogočni, ki bo blagoslovil to delo zbiranja in napredka, ki je veren in pobožen narod.

Rusija in Nemčija

Berlin, 24. junija. br. (DNB) Glasilo narodnosocialistične stranke »Der deutsche Dienst« piše: V zadnjem času si prizadeva tuji, zlasti ameriški tisk, za razširjanjem raznih vesti kaliti prijateljske odnose med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. Ta kampanja ima očitno namen zasedati med obema velesilama nezaupanje. Na nemški strani so prepričani, da je tako prizadevanje brezuspešno. Odnosaji med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo slone, kakor je bilo to z merodajnega mesta že ponovno naglašeno, na strogo razmejenih interesih ter odgovarjajo gospodarski in politični strukturi in prirodnim potrebam obeh držav.

Na današnji konferenci novinarjev v propagandnem ministrstvu je bilo sporočeno, da je bil berlinski dopisnik ameriškega lista »New York Herald Tribune« Bamel pozvan, naj v 24 urah zapusti Nemčijo, ker je lažljivo poročal o odnosajih med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo.

Položaj na Norveškem

Stockholm, 24. jun. br. (DNB) Na Norveškem se je pričela propaganda za spremembo ustave in za ureditev novega režima. Zagovorniki te akcije naglašajo, da beg norveškega kralja v izgnanstvo ogražja samostojnost in neodvisnost Norveške. Ker je tudi vlada odšla v izgnanstvo, smatrajo, da sedaj na Norveškem sploh ni zakonite vlade. Norveško vrhovno sodišče proučuje sedaj vprašanje, ali pod takimi okoliščinami dosedanj storting (parlament) sploh še nadalje obstoja. Obstojta načrt, da bi se sklicala konferenca predstavnikov vseh strank, razen socialistične. Ta konferenca, ki naj bi se proglasila za začasno narodno predstavništvo, naj bi proglasila sklenitev v Nemčijo, izdelala novo ustavo in izvolila novega kralja, odnosno predsednika republike, kakor bo pač določala nova ustava.

Preosnova svetovnega gospodarstva

Berlin, 24. junija. z. Kakor poročajo listi, je imel dr. Schacht, ki sestavlja po naročilu kancelarja Hitlerja načrt za reorganizacijo svetovnega gospodarstva, pretekli teden razgovore z vodilnimi nemškimi gospodarstveniki, zlasti iz vrst denarništv in industrije. Načrt, ki se nanaša na reorganizacijo gospodarstva v Evropi, je v glavnem že izdelan. V kratkem bo napravil dr. Schacht potovanje po zapadni in južnovzhodni Evropi ter bo pri tej priliki stopil v stike s tamošnjimi vodilnimi gospodarstveniki.

V nemških industrijskih in trgovskih krogih govore o novi razdelitvi evropskega gospodarskega prostora, pri čemer poudarjajo zlasti točnojšo razdelitev interesov pretežno industrijskih in pretežno agrarnih držav.

Vremenska napoved

Zemunska: Večja poboščitev bo zajela skoraj vso kraljevino. Nekaj jasnine utegne biti v vzhodnih krajih. Ponekod dež in nevihte. Nekoliko hladnejše v zapadnih krajih.

Naši kraji in ljudje

Našo prestolnico so obiskali odlični madžarski gostje in sicer minister trgovine g. dr. Jožef Varga in budimpeštanski župan g. Jan Karafiát, oba z gospema. Na kolodvoru so odlično družbo prisrčno sprejeli, o čemer smo podrobneje že poročali. Na naši sliki je madžarski minister trgovine in industrije gosp. dr. Jožef Varga v sredini, župan Karafiát z gospema ter naš minister trgovine in industrije dr. Andres. Slika je bila posneta, ko so zapuščali peron beogradskega kolodvora

Kako se je v Kamniški Bistrici ponesrečil ravnatelj tobačne tovarne g. Fran Golob

Ljubljana, 24. junija. Kakor smo že v ponedeljskem »Jutru« poročali, se je v nedeljo popoldne smrtno ponesrečil ravnatelj ljubljanske tobačne tovarne g. Fran Golob. V nedeljo dopoldne se je z družbo podal v Kamniško Bistrico, od tam je po kosilu nameraval na kratek sprehod pa ga je že kratek čas po odhodu iz kočice doletela tragična nezgoda. Zdrsnil je v tako imenovano Rokovnjaško jamo, več deset metrov globoko strmo globel, tako imenovano, ker so se baje včasih v njej skrivali rokovnjači. O nezgodi smo doznali še nekatere podrobnosti.

Ravnatelj Fran Golob je bil navdušen prijatelj prirode in je izkoristil vsak prosti čas, da je pohitel v naravo. Običajno ni hodil po visokih gorah, ker mu zaposelnost v tovarni ni dopuščala, da bi se utegnil vezhati za naporenejše ture. Zato se je vselej, kadar je šel tudi le na Katarino, Grmado ali Lubnik, dosledno izogibal vseh nevarnih steza in si izbral lagodna pota. Tembolj je zato nepojmljiva pot krute usode, ki ga je v nedeljo zapeljala k prepadu, v katerem je ugasnilo njegovo življenje.

Kakor po navadi se je tudi v nedeljo podalo na izlet dvanajst ravnateljevih sorodnikov, ki so jih vselej vezale prisrčne rodbinske vezi. Rajnki je bil posebno navezan na svojega brata Karla, lastnika Dental-depoja na Tyrševi cesti. Vselej sta izlete opravljala skupaj. Za minulo nedeljo so bili namenjeni na kak višji hrib za večerbo; v kratkem so nameravali na Komno, za kar so se hoteli nekoliko utrditi. Ker pa že dalje časa niso bili v Kamniški Bistrici, je ravnatelj Golob predlagal, da bi jo izbrali za nedeljski izlet. In tako se je zgodilo. V koči v Kamniški Bistrici so bili vsi prav dobro razpoloženi. Po kosilu je Fran Golob rekel, da pojde na kratek sprehod proti Zagani peči ob poti, ki vodi na Kamniško sedlo. Vprašal je se, kdo želi z njim. Takoj so se mu pridružili nečak, 8-letni Jurjevčev Sandi, ki mu je bil g. Golob tudi boter, dalje gospe Jurjevčeva in Tršanova, ki pa je nekoliko zaostala ter brat Karol. Pri Rokovnjaški jami je kratek kos steze precej ozek in tu je ravnatelj Golob še opozoril malega nečaka, naj previdno stopa. Prav tedaj pa je dečku spodrsnilo, padel je, sezul se mu je čevlji. Ravnatelj Golob se je sklonil, da bi pomagal nečaku. Tedaj pa je tudi njemu spodrsnilo in je začel drseti navzdol v to jamo. Prestrašena gospa Jurjevčeva je še zaklicala za njim: Francelj, kaj je? »Ravnatelj Golob je se odgovoril:

»Nič hudega!« Nato je izginil v globino. Verjetno, da je pri takem odgovoru uspešno Golobu prijeli se za kako deblo ali skalo, pa ga je udarec ob kamen toliko omamila, da je spustil oporo in naglo zdrsl v prepad.

Matemu Sandiju se k sreči ni zgodilo nič hudega. Vzdignili so ga in se hitro vrnili v kočjo, kjer so o nezgodi obvestili reševalno odpravo. Ta jim je že po pol ure prinesla najzgodnejšo vest, da je naša ravnatelj Goloba spodaj v jami mrtvega z razbito lobanjo.

Pokojni ravnatelj Fran Golob je bil Ljubljancin, rojen 1887. Še prav mlad je po končani študiji stopil v službo monopol-ske tovarne, v kateri je ostal z majhno izjemo med vojno, ko je bil na Dunaju glavni blaginjak uprave in nekaj časa po vojni v Banjaluki, ves čas v ljubljanski tovarni. Vestnost in strokovna izobraženost sta ga kvalificirali, da mu je bilo leta 1937 poverjeno mesto ravnatelja. Vsekar naprednega mišljenja, vnet Sokol in delaven odbornik Jadranske straže je bil tudi kot predstojnik najpravičnejši šet vsemu tovarniškemu uradništvu, dober skrbnik pa tudi tisočim tovarniških moči, za katere je ob mnogih

prilikah zastavljal svojo besedo, zlasti kadar je šlo za izboljšanje njihovega položaja. Veliko je število onih, ki jim je prav rajnki ravnatelj preskrbel ali pomagal do dostojne eksistence. V resnici je bilo zlato njegovo srce in po svoji plemeniti naravi ni nikdar nikomur prizadejal žalosti ali krivice. Najprisrčnejše vezi so ga priklepale na dom in na ožje sorodstvo; med brati in sestrami je vladala vselej najlepša harmonija, ki je sorodniški krog družila tudi na skupnih izletih.

Ko je mladeniško prožen jedva izpolnil 53 let, bi ravnatelj Golob že po dveh letih dopolnil svojo službeno dobo. Z gospo soprogo Franjo iz znane Komanov rodbine na Mirju sta si nedavno v Gorupovi ulici postavila krasen domek, ki stoji tik pred dograditvijo. Ni mu bilo usojeno dočakati zasluženega pokoja. Usoda, kakršne nikdar ni mogoče preprečiti in predvideti, ga je ugrabila iz življenja, ko bi bil lahko dal in storil še mnogo dobrega.

Za ravnateljem Franom Golobom bo

Razprava proti Miru Jankoletu se je včeraj pričela in bo trajala več dni

Ljubljana, 24. junija. Veliko zanimanje v javnosti je vzbudil kazenski proces proti Miroslavu Jankoletu, nekdanjemu ravnatelju in lastniku Slovenske banke, ki je po dvehletnem preiskovalnem zaporu danes stopil pred sodnike.

Ob pol devetih dopoldne se je razprava pričela pred nabito polno dvorano okrognega sodišča. Pretežno večino poslušalcev so tvorili zasebni udeleženci z dežele in iz mesta. Tričlanski senat sestavljajo s. o. s. Ivan Kralj kot predsednik ter Rajko Lederhas in dr. Leo Pompe kot prisodnike. Državno tožilstvo zastopa Branko Gosar, obtoženega Jankoleta pa brani po uradni dolžnosti odvetnik dr. Schley.

Po uvodnih formalnostih je bila najprej prečitana obtožnica, ki obsega skoraj 40 tipkanih strani in jo je bral tožilec dve uri. Obtožnica pravi, da je Miroslav Jankole lažno vodil trgovske knjige s tem, da je po prevzemu skoraj vseh delnic »Slovenske banke« v Ljubljani s pogodbo z dne 27. februarja 1933:

1. v vseh bilancah banke od leta 1933. naprej lažno izkazoval že davno neizterljive terjatve nasproti raznim dolžnikom v znesku 178.680 din, kot izterljive terjatve;

2. v istih bilancah je izkazoval pogojno regresno terjatev nasproti dr. I. M. Coku iz Beograda v znesku 922.025 d'n kot nepogojno terjatev in toraj kot aktivno v bilanci;

ostala svetla sled moža poštenjaka, zavednega naprednjaka, redko trdnega značaja in najplemenitejšega srca. Čast njegovemu spominu!

3. prevzel že pred letom 1933. lažno vknjiženo postavko na račun konzorcija delničarjev z dne 31. decembra 1932 v znesku 4.882.833 din kot obstoječi aktivum v svoje knjige in jo izkazoval kot aktivum v vseh bilancah od leta 1932. naprej, dasi po prevzemu banke ni bilo nobenega konzorcija delničarjev;

4. lažno naprej vodeno postavko pod 3. še lažno zvišal s tem, da je pustil v knjižici na istem računu kot lažni aktivum dve nadaljnji postavki iz leta 1933. za skupno vsoto I. 704.731 kar daje skupaj s postavko iz točke 3 velikansko vsoto aktiv v znesku 6.587.595, katerega izkazuje vse bilance od leta 1933. naprej;

5. vodil v svojih knjigah in bilancah kot lažni aktivum postavko 200.000 din kot vrednost deleža pri Textilbazarju, ki je bil že davno likvidiran;

6. preostali saldo v znesku 128.148 din izkazoval v bilancah kot vrednostne papirje in

7. izkazoval v bilancah terjatve do trdke Textila v znesku 62.946 din kot aktivum, dasi te trdke že davno več ni bilo. Potleji očita obtožnica Jankoletu, da je od leta 1933. do 1938. kot ravnatelj in lastnik »Slovenske banke« sklepal z lastniki vložnih knjižic posojilne pogodbe, tako da so lastniki vložnih knjižic zastavili vložne knjižice zaščitenih zavodov, obtoženec pa je kot ravnatelj in večinski lastnik banke knjižice sam novčeval ter naprej zastavljal, čeprav je vedel, da je Slovenska ban-

Pena zobne kreme ODOL

napravi s svojo čistilno močjo temeljito delo. Vaše zobe umije, da bodo blesteče beli in čisti, ne da bi poškodovala zobno sklenino. Zobna krema ODOL je prijetna in blagega okusa.

ka globoko prezadožlena in plačil nemogućna. Oškodovani so tako 154 oseb za skupno vsoto 2.386.182 din. Nadalje vsebuje obtožnica še celo vrsto večjih in manjših deliktov obrtne prevare.

Med čitanjem obtožnice je sedel na obtožni klopi, pazno zasledoval obtožnico in skrbno beležil ter prelistoval zapiske in akte, razpoložene pred njim na mizi.

Na vprašanje predsednika, ali se čuti krivega, je odločno dejal: Ne!

Pri nadaljnjem podrobnejšem zasliševanju je sicer priznal posamezne delikte, ki so v obtožnici na dani, vendar s pridržki, ki jih je na široko utemeljeval. Jankole se zagovarja čisto mirno. Posamezne točke razlaga sistematično in strokovnjaško; navaja posamezne virov, datume in številke kar po spominu. Očitana dejstva razlaga in pojasnjuje v svoj prilog.

Zasliševanje spriča ogromne snovi počasno napreduje. Proti polnoči se je dvorana malce izpraznila, saj se plete beseda o suhoparnih bančnih poslih, ki niso toliko zanimivi za občinstvo, hlepeče po dramatičnejšem razpletu razprave. Razprava bo trajala več dni.

Peterokrata jagoda. Vskokovrstne čudeže, vsečne in nevsečne, uganja letos priroda. Medtem ko je pomladi dobroduha okle-stila cvetje z marsikaterega drevesa, da se obeta hudo slaba letina, je pa po vrhovih izmalčila posamezne drobne sadove. Z vrta g. Iva Fegica, prometnika v Trzinu na Dolenjskem, so nam poslani svojevrstni jagodni čudeži. Zrasla je jagoda, ki je prav za prav kombinacija peterih jagod. Podobna je rozeti ali — oprostite — peterokrati sovjetški zvezdi, ki pa ima konice lepo zaokrožene. Kakega okusa je ta čudežna jagoda, ne moremo povedati, ker jo bomo ohranili v prijaznem spomin, dokler tudi ona ne nastopi prostovoljne poti vsega minljivega.

Kulturni pregled

»Carmen« zopet v naši operi

Vsako umetnostno obdobje navaja številne skladatelje, ki so v njem delovali, ustvarili v svojih delih njegove smernice in se v njih izživljali. Le malo del vsakega takega obdobja pa zaživi trajnejše življenje. Izbera snovi, nje učinkovita razporeditev, pa sposobnost, dojeti izbrano delovanje glasbeno in ga s pravilnim muzikalnim izrazom stopnjevati, taki in še mnogi drugi činitelji so zlasti za uspeh opernega dela prav tako važni, kakor skladateljeva nadarjenost in znanje. Epohalna dela operne literature niso vedno najtehtnejše, najresnejše in najgloblje odseke umetnine svoje dobe. Pač pa se v njih genialno sprosti vse, kar je za kulturo tiste dobe tipično: kar so drugi kulturni delavci pripravljali, za kar so se borili, čemur so našli akademski izraz, kar so shematično ugotovili, to se posreči izbranemu nadarjenemu v živem poetu.

G. Bizet je bil tak nadarjenec in le tri imena se iz velikega števila njegovih francoskih opernih skladateljev-sodobnikov se uveljavljajo do današnjih dni. To so Thomas (Mignon), Delibes (Lakmé) in Gounod (Faust). Brez dvoma pa Bizetova »Carmen« prekaša po upravičeni priljubljenosti vsa ostala dela in ni ga danes mešana s posluhom, ki ne bi poznal katere melodije iz te na glasbi bogate opere. Da so danes nekatere obrabljene, ni kriva toliko njih trivialnost (ob točnejši razčlenitvi vidimo, da niti znana torerova korončica ni enostavna v zgradbi). Nasprotno, Bizet je v vseh glasbenih elementih na

prav skladen, nazoren, prikupen in kratkočasen način pogodil dejanju in besedi primeren izraz. V tem tiči skrivnost njegovega uspeha. Skladatelj je v svojo opero vložil močno glasbeno stopnjevanje, ki mu ni najti vzroka v dinamičnem naraščanju, temveč v prehodu iz lahкотnega, ponekod šaljivega, sproščenega tona prvega in drugega dejanja v resno in dramatično tretje in tragično četrto.

Nagnjenje, približati glasbo po izrazu in deklamaciji stvarnim razmeram v poteku dejanja, daje Bizetovi »Carmen« popolnoma realistične poteze. V dobi francoske operne glasbe sedemdesetih let poimeni Carmen pomik k verizmu. Mrki fatalizem v dejanju ustvarja tragiki osnovno, eksotičnost v snovi in glasbi (španski okoliš, ritem plesov in ciganska lestvica) pa poveča zanimivost. Zabavnost, ta vedra začimba, ki jo najdemo menda v sleherni francoski umetnini, prihaja tudi v »Carmen« v okusni obliki do izraza.

Kakor vse letošnje premigre, je tudi ponovna vpriporitev opere »Carmen« odlikovala izglajeno, izvrstno navezavano podajanje glasbe in dejanja. Glasbenemu vodji, dr. Švabi, se je poznalo, da zanj ta glasba ni nikakoli težka rešljiva naloga. V tenkočutnostih pa, kakor so: točno opredeljevanje okrasov, ritmična odtehtanost tudi v melodični ter dobro izpeljanih crescendih se kaže njegovo poznanje orkestralnega zvoka ter resno stremenje po popolnosti.

Prav tako se je v režiji poznala strokovna sposobnost g. Debečveca, ki mu je

očito šlo za tem, da dejanje na odru razgiblje in prilagodi živi partituri. Pisane scene pa trgu pred tovarno, v krčmi in pred areno so plod njegove premišljene razviritve sodelujočih. V dovetnih igralcih pa je vsajoma uspel doseči prepričevalno dočimljanje. Vendar se mi zdi, da za časa petja posameznih solistov moti neumerjenost v gibanju zbora in da je bila nagajivost in razigranost ponekod v prvem in drugem dejanju pretirana.

Napak bi bilo ob koncu sezone podčrtati pevске pomagalnosti naših tistih solistov, ki so rečenkoma omogočali potek letošnjega izvedenja in tudi Bizetovi »Carmen« pripomeli do lastnega uspeha. Treba pa je izpiti, da za obe glavni vloži: Carmen in Josée nismo v domačem ansamblu imeli moč. G. Kogejeva je najboljši ugled v prvem in drugem dejanju, kjer se je z neprimerno večjim uspehom približala navedenemu značaju vloge kot na p. lastni Dulehneji v Don Quixotu. Takšno je pevске teatralne jemala zvočnice in lahкотnega kot deseti, kar je treba pohvalno poudariti. Tretje in četrto dejanje pa v svoji vznemirljivosti, ljubzenskem trepetu in smrtnem strahu ne prenese prav nič na videz za oko narejenega. Zato bi ju morala g. Kogejeva igralski točnosti svojemu umetniški naravi primerno pevsko zelo uspeša je bila arja pri kartah. — G. Franci je bil v maki izvrsten, v igri in pevskem poštenju zelo ugoden, pevsko-tehnično pa ni v polni meri kos težavi vloge. Tudi Micaela g. Ribičeve je bila plemenitejša v smiselni igri in muzikalnem tolmačenju, kakor pa v pevskem zvoku. G. Janko se je zmogovito razvnel v iskrni glasbi torerovega speva. G. Poličeve in Polajnarjeva, g. Lupša, Anžlovar Metod in Belizar Sanein so imeli prilike dovolj, v manjših a pomembnih vlogah pokazati v najboljši luči svoje

vneto sodelovanje. Zbor, v katerem se je posebej izkazal g. Rakovec, je zvenel zakroženo, vstopal točno in se gibal nepriljeno. Balet z g. Bravničarjevo na čelu je žel v četrtem dejanju za svoje ples v upravi g. Golovina posebno priznanje. Učinkovita scenerija po načrtih ing. Franca in krepki prevod gg. Zupaničiča-Štritarja napravljajo delo občinstvu posebno še dostopnejše. P. Š.

Iz češke literature

Zbirka »Zvezkov razmišljanj in študij«

V »Jutru« je že bila beseda o novi češki zbirki, ki jo je začel lani izdajati praški založnik Václav Petr z naslovom »Svazky uvaž a studie« (Zvezki razmišljanj in proučevanj). V redakciji znanega umetnostnega zgodovinarja, docenta dr. Fr. Kovárne je nastal iz te zbirke eden najzanimivejših in najzanimivejših pojavov na današnjem češkem knjižnem trgu.

Prve zvezke smo kronistično že prikazali. Z njimi je bila položena trdna programatska podlaga novi knjižnici, ki se je takoj lepo uveljavila v češko kulturno javnost. Vsak izmed teh zvezkov se odlikuje po obsežni razgledanosti svojega avtorja na področju, ki je iz njega posneta snov. Noben zvezek ni samo bolj ali manj večša kompilacija, čeprav obravnava tako pogosto obdelano gradivo, kakor sta na pr. Sokrat ali doba Karla IV. V zvezkih je mnogo snovi za razmišljanje; njih stilistična zgoščenost in tenak obseg odtehtata v najboljših primerih zajetno knjigo. V tem je pomen take knjižnice. In v današnjem času je bolj kakor kdaj potrebna zgoščenost, saj je čedalje manj časa in razpoložnosti za čitanje obsežnih knjig.

A tudi materialni razlog (cena!) govori za nje.

Nadaljnji zvezki ne zaostajajo, marveč celo prekašajo prve. Medtem jih je izšla že lepa kopica. Tako prinaša 11. zvezek študijo Bohumila Sekle »Rast naroda«. Pisec se bavi z genetičnimi in populacijskimi vprašanji, zlasti z zrelščia malega naroda. Današnja doba zahteva, da se prizadevanje za ohranitev narodne samobitnosti izpolni tudi s skrtjo za biološko, številčno in močnostno podlago naroda. Pisec meni, da se razumska kontrola in zavestna regulacija človeške plodnosti ne da več odstraniti. Zanimivi so podatki o številčnem dvigavanju in padanju narodov, o njih »staranju«, o izbiri in dedovanju, o vprašanju upadanja talentov in napredovanju manjvrednih i. dr. Pisec kaže, kaj naj stori manjši narod, ki živi v močnostnem področju velikega, za ohranitev svojega naravnega obstoja. — Bedřich Václav je obdelal v posebnem zvezku vpliv ljudskega slovstva na češki literarni razvoj. Pisec ni za sentimentalno vračanje v narodno preteklost; ljudsko slovstvo naj bo samo regeneracijski vir za umetno književnost, ki mora narodne prvine izpremeniti v samostojna, pemska visoko tvorna dejanja. — A. M. Brusil obravnava zanimivo vprašanje, koliko se ujema filmsko delo z narodnostnim značajem in v kakšni zvezi naj bi bilo to z onim. — Václav Vojtíšek je avtor zvezka o čeških mestih. Pisec prikazuje z zgodovinskega in sociološkega zrelščia razvoj čeških mest in njihovo funkcijo v narodu. Snov je posebno zanimiva sedaj, ko se obnavlja mnenje, da je bil slovanski element v srednji Evropi samo kmečki in da so mestno civilizacijo ustvarjali zgoltuji, ki so bili že na višji stopnji kulturnega razvoja. Pisec je predvsem glede na češke razmere odlično ovetiti ves problem

Domače vesti

Mladina in kmečko delo

Ko se mladina na Vidov dan poslavlja ob šolskih klopi, ji s spričevali radi brž že vročim nekaj koristnih nasvetov in pa želja, da bi brezskrbno preživela počitnice, nabrala novih moči za prihodnje šolsko leto in ... skratka, da bi se ji kolikor le more dobro godilo v poletnem brezdelju.

Letos, sodimo, bo treba te želje nekoliko preobrniti. Časi so taki, da zahtevajo od vsakogar poštenega dela, ali vsaj odločne vzgoje k ljubezni do dela. Nikdar tako, kakor v poletnih časih, lahko fantje in dekleta spoznajo kmetijsko delo, vse tisto prizadevanje, ki je temelj kmečkemu obstanku. Častna dolžnost varovanja domovine je letos odbrala v marsikateri družini glavarja ali pa po več družinskih članov. So ponekod kmetske brez moških moči. Zemlja pa ne pozna odloga, zemlja terja svoje. Nikdar tako kakor v današnjih časih se naši šolski mladini, zlasti oni v zrelejših letih, nudi krasna prilika, da se priklene na grudo in pomaga, kjer koli je treba poprijeti.

Naša visokošolska omladina je v teku zadnjega desetletja uvedla počitniške tabore. V krajih, ki sicer slovijo po naradni lepoti, a hudo potrebujejo opore od strani inteligence, prireajo visokošolci in visokostrojci svoje počitniške taborje. Mnogo koristnega so že doslej storili naši fantje in dekleta. Izkazali so se nekateri v vsakršno pomočjo pri kmetijskih opravilih, ob večerih pa so vedrili domačine s prijaznim pomenkom, s predavanji, s petjem. Tabo-

skega Sokola Milan Todorović in vrsta drugih srbskih sokolskih prvakov. Iz Beograda se je pripeljal župan Jevrem Tomić, sokolski savez je zastopal inž. Milivoj Smiljanić, drugi zamenik sokolskega starišine. Tudi bližnje sokolske župe so poslane svoje zastopnike. Krasen govor o novem domu in o sokolskih dolžnostih je imel pravoslavni svečenik Mikić. Bilo je še več govorov in so bile predane številne brzojavke. Po blagoslovitvi je bila zakuska, h kosilu pa so bili gostje povabljeni v hotel na Stražilovo.

BRAMORJE in VOLUHARJE

uniči preizkušeno sredstvo Bramorin. Navodila v drogeriji Kanc, Ljubljana, Židovska 1

Spomenik pisatelju Avgustu Senoi so postavili v zgodovinskem Popovem stolpu v gornjem, starinskem delu Zagreba, v Opatički ulici 22. Poprsje znamenitega zagrebskega epika je postavljeno pri vhodu v ljudsko šolo, ki stoji na kraju nekdanjega Popovega stolpa. Svečanost bi se bila morala vršiti že lani, pa so jo preložili na leto zaradi smrti pisateljevega sina dr. Branko Senoe. Za postavitev spomenika je poskrbela zajednica »Sola in dom«, ki nosi ime »Avgust Senoi« in je med najmarljivejšimi organizacijami te vrste v Zagrebu. Poprsje, ki je iz bron, je lepo umetniško delo kiparja Bohutinskoga. Svečanost, ki so ji poleg župana Starčevića prisostvovali mnogi drugi predstavniki, je

Sončenje z LA-MA - tekočo kremo - zanesljivo brez opeklin in peg!

Depot PARFUMERIJA »VENUS«, Tyrševa c. 9.

renja naj ostanje. Obnavljajo naj se leto za leto. Dvojna je korist: Kmetije spoznavajo naš inteligentni naraščaj, njegov značaj in njegova stremeljenja. A naši mladi kulturni pionirji spoznavajo težnje in težave našega kmetovalca, nacionalne, kulturne in socialne razmere območij krajev.

Prav letos, ko povsod primanjkuje delavcev, smo nekaj zamudili. Izdelati bi bili morali načrt, kako naj bi se naša mladina s srednjih in visokih šol vključila v narodno delovno obvestilo in pomagala povsod, kjer so naši domovi potrebni delovalnih rok. Kar je drugod po modernih državah z zakonom določeno — obvezna delovna služba na deželi — to naj bi pri nas izvedla vsaj zasebna pobuda. Delo plemeniti človeka. In kdo je oplenitve, telesne in duševne, potreben bolj kakor mladi rod, ki leto za leto preživi 10 zahtojnih mesecev v mestu? In kdo bo delovalnega inteligentnega naraščaja bolj vesel kakor naš kmet, ki bo spoznal, kako doračajo tisti, ki bodo v skorajšnjih letih kmarsilj naredovo usode!

Delovni načrt za letošnje torej zamudili, ni pa zamujen nasvet, ki ga ob letošnjem vidovdanem razstanku dajemo naši srednješolski in visokošolski mladini: Pomagajte, kjer le morete pomagati! Stori boste dobro delo narodu, svojemu bližnjemu, najbolj pa samim sebi.

Promocija. V sredo 26. t. m. ob 12. uri bodo v zborni dvorani ljubljanske univerze slovesno promovirali za doktorje prava gg. Vladimir Pezdirc, Jože Polak in Egon Smerdu, vsi iz Ljubljane, Svetozar Polič iz Grosuplje in Ciril Zakelj iz Stare vasi pri Zireh. — Čestitamo!

Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Anton Bizjak s Primskovega pri Kranju, Franc Kandus iz Ljubljane in Jožef Podlessek iz Prekmurja.

Diploma. Na tehnični fakulteti v Zagrebu je prejel diplomu strojnega inženjerja g. Bojan Devetak iz Ljubljane. Čestitamo!

Poroka. V Ljubljani se je poročil gospod Dušan Oreš, notarski kandidat v Kamniku, z gospodično Majdo Jerebovo, advokatsko uradnico istotam. — Čestitamo!

Blagoslovitev velikega Sokolskega doma dr. Laze Popovića v Sremskih Karlovcih je bila sprito današnjih razmer namestoma skromna. Prisostvovali pa so številni odlični Sokoli in predstavniki oblasti, med njimi ustanovitelj I. srbskega sokolskega društva dr. Laza Popović, po katerem se dom imenuje, načelnik prvega srbskega Sokola.

Pri neredni stolici, napetosti črev vesled zapeke prav odlično odziva naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanek prebave nakopičeno v črevis. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otroci.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

mest v narodu in njegovi zgodovini. — Josef Folprecht je obdelal stanje čeških naselbin v tujini. Na str. 12—14 se bavi tudi s češkimi naselbinami v Jugoslaviji. Pisec računa, da živi v naši državi kakšnih 70.000 Čehov in okrog 80.000 Slovkov. — Albert Prazák je posvetil poseben zvezek lani umrlemu tovarišu na vseuč. stolici in v literarni zgodovini Arneju Novaku. Krasno spisana študija je dostojna počastitev spomina ene izmed vodilnih osebnosti v sodobnem češkem slovu. — Alžbeta Birnbamová sega v spis »Ženske v premyšlovski dobi« v češki srednji vek in pomenja čitatelja z nekaterimi zanimivimi postavami, ki so imele bolj ali manj važno vlogo v usodi češkega naroda tedanje dobe. — Bedřich Slavík je v zvezku »Pisarniki kmečkega ljudstva« obdelal znane kmečke samouke, ki so se kdaj v preteklosti uveljavili kot pesniki in pisatelji, kakor pri nas Jurij Vodovnik in še nekateri; s svojimi izjavami je pisec razširil vpogled v nastajanje in razvoj narodne kulture in obenem opozoril na čisto ljudske plasti v češki slovstveni tradiciji. — František Fajfr je pisec filozofske razprave »Heglova filozofija svetovne modrosti«, ki sega globoko v sistem mišljenja enega najplujnejših nemških filozofov. — V primerjalno literaturo nas vodi zvezek Vojtěcha Jiráka »Kako postane književnost svetovna«. Razprava kaže, v koliki meri odločajo slavo nekega avtorja ali cele literature nekateri vnapi, večkrat čisto neliterarni činitelji.

Z važnimi in aktualnimi vprašanji mladine, vzgojstva in šolstva se bavi Josef H.

imela lep spored. Govorniki so poudarjali, da mora mladina, ki obiskuje šolo, sleherni dan imeti pred očmi najznamenitejšega hrvatskega pisatelja. Župan Starčević je z zahvalo sprejel spomenik in varstvo občine. Svečanost je bila zaključena s petjem hrvatske himne.

Izpremembe v železniški službi. Pri generalni direkciji državnih železnic je postavljen za poverjenika 6. skupine železniških delavnic v Zagrebu inž. Rudolf Dvoržak, doslej v Mariboru. Pri železniškem ravnanstvu Beograd sever je postavljen za poverjenika 6. skupine strojnega oddelka inž. Rudolf Koudelka, doslej v Ljubljani. Pri železniškem ravnanstvu v Ljubljani je postavljen za kontrolorja 7. skupine na postaji Grobelno Karel Butinar, doslej v Zidanem mostu, za kontrolorja 7. skupine na postaji Slovenska Bistrica pa Ivan Polanec, doslej v Mariboru.

Iz poštne službe. Nova razredna državna pošta bo prišla s 1. julijem poslati v Kamnici pri Mariboru. Pošta bo vsak dan izmenjavala skupne sklepe z obema poštama v Mariboru, zvezo bo vzdrževal državni avtomobil iz Maribora. — Dne 12. junija letos je bila pri pošti in brzojavu v Zirovnici uvedena telefonska služba.

Novi grobovi. V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Julijana Zibertova soproga upokojenega vlakovodje. Pogreb bo danes ob 17. izpred mrtvašnice na Vidovdanjski cesti. — V Zagorju ob Savi je umrla Rajka Vipotnikova, in jo bodo pokopali danes ob 16. — Pokojnika blag spomin, žalujocim naše iskreno sočutje!

Kolonizacija v Vojvodini. V Novem Sadu je bil v nedeljo 18. kongres Zveze agrarnih zajednic, nakar so svečano blagoslovili zvezin dom. Zbralo se je nad 100 delegatov posameznih združenj. Poročila so navajala, da zveza posveča vedno večjo pozornost urejanju kolonij po Vojvodini. V zvezi je veljanih 171 združenj z blizu 9500 člani. Zveza je doslej prejela 28 in pol milijona dinarjev za kolonizacijo in je s to vsoto zgradila 7.150 domov, tako da posamezni naseljenec v Vojvodini stane državo komaj 3.800 din. Poleg hiše je bilo treba postaviti gospodarska poslopja ter nabaviti živi in mrtvi inventar. Da so investicije vsakega kolonista in njegove kmetije danes vredne nad 50.000 din, to se pravi: da je kolonist sam prispeval 46.200 din, država pa 3.800 din. Zadržarstvo naseljenec v Vojvodini je v najlepšem razvoju.

Hendrich v zvezku »Naša mladina in naše šole«. — Češki orientalist Jar. Průšek je v spisu »Trojni nauk o družbi na Kitajskem« povedal mnogo zanimivega iz kitajske zgodovine. (Odlomek iz te razprave izide v prihodnjem Ljubljanskem Zvonu). — Mladi pesnik Kamil Bednář je v zvezku »Beseda mladini« izpregovoril o vprašanjih, ki označujejo mišljenje in čustvovanje današnje češke mladine, a se tudi dotika problema mladine sploh, kar je posebno zanimivo v času, ko so konflikti med očetmi in sinovi tako aktualni. — Mnogo vzpodbude k razmišljanju nudi zvezek Jos. Tvrdega »Nazor o junaštvu in družbenem življenju«. Pisec razpravlja tudi o moralnem junaštvu, o ljudeh, ki so vztrajali in trpeli zaradi svojih nazorov: torej zopet aktualna tema! — Karel Polák obravnava v posebnem zvezku narodno mišljenje pisatelja Jana Nerude, »kosmopolita po vsem svojem prepričanju, toda češkega kosmopolita«. — Jirfina Popelova je avtorica filozofske razprave »Zgodovina in vrednotenje«, ki je takisto zanimiva glede na današnje potrebe in zahteve »prevrednotenja« vrednot. — Zadnji zvezek, ki ga imamo pred seboj, je razprava Karla Svobode »Antika in sedanost« — primerjava grške in rimske kulture z današnjo.

Naj ta bežni pregled zadošča kot poročilo o zbirki, ki tudi v novih razmerah kaže gibčnost in kulturno svetovljanstvo češkega naroda, njegovo voljo do življenja »v duhu in po resnici«.

— O.

PREMIERA! Briljantne — smehopolne komedije
KINO MATICA, tel. 21-24

Film drznih vragolij, kako mladi ameriški milijonar osvaja ženo. — Ob 16. in 21. uri. — Ob 19. uri radi produkcije odpade.

Briljantne — smehopolne komedije

ŽIVIMO VESELO

Douglas Fairbanks ml. Irene Dunne

POLA NEGRI
v prekrasnem filmu
Ob 16. 19. in 21. uri.
KINO UNION,
tel. 22-21

NOČ ODLOČITVE

SVETISLAV PETROVIĆ, SABINE PETERS in drugi

red. Svečanost je se zaključila z »Lepo našo domovino«.

Štnek je ubil očeta. V vasi Ugarku nedaleč od Slavonske Požege je mali Ivan Knežević hudo trpel, ker ga je njegov oče Milan, vdan pijaci, večkrat neusmiljeno pretepal. Pred nekaj dnevi je oče preganjal tudi maceho iz hiše, sinček pa se je moral že nekajkrat zateči k stricu. Ko je nedavno večer prišel oče spet pijan domov, se je mali Ivan odločil, da ga ubije. Ko je oče zaspal, je stopil sin po sekuro in očetu razbil glavo.

Praznik domačega podjetja. Na danek, ki smo ga pod tem naslovom objavili v nedeljski številki, nas tovarnar g. Adolf Frah iz Kranja naproša, da popravimo netočnost, ki jo je zagrešil naš informator: Za počitniško kolonijo siromašnih otrok z meje, o kateri je bilo v članku govora, je dala potrebne prostore na razpolago kranjska občina, za kar gre zasloga županu g. Česnu, za vzdrževanje kolonije pa so prispevali tudi drugi kranjski meščani, katerih imena so bila svoj čas objavljena v dnevnem tisku.

Razpisne službe cestarjev. Banska uprava razpisuje dve službeni mesti banovinskih cestarjev pri ptujskem, dve pri črnomalskem, dve pri dolinloškem, eno pri ormoškem, dve pri gornjeoravskem, tri pri kranjskem, tri pri slovenjegraškem, dalje tri službe pri litijem, dve pa pri brežiškem, dve pri škofjeloškem, ena pri murskosloboškem, dve pri kočevskem, tri pri krškem, dve pri dolinlendavskem, dve pri novomeškem, dve pri radoviškem in štiri službe banovinskih cestarjev pri mariborskem okrajinem cestnem odboru. Pri pristojnih cestnih odborih naj se vložijo prošnje do 10. julija.

Slovensko čebelarstvo v Ljubki ima svojo trgovino na drobno na Tyrševi cesti št. 21, je sedaj ustanovilo tudi še trgovino z medom na debelo. Med bo društvo prevzemalo od svojih članov v komisijsko prodajo ter bo dajalo predjume. Vodstvo upa, da bo s tem pripomoglo, da bodo člani svoj pridelek laže in po boljših cenah vnovčili.

Trgovine bodo na Vidovdan dne 28. t. m. v smislu navedbe zaprte samo v času službe božje od 10. do 11. polpodne. Dne 29. in 30. t. m. morajo biti obratovalnice v smislu navedbe ves dan zaprte. — Zdrženje trgovcev.

Dom na Polzevem vabi izletnike in letovištarje. Dnevna oskrba je 50 din.

Iz Ljubljane

— Ni dneva brez naliva. Menili smo, da nam poletje s kresnim tednom vendar že prinese jasne dni. Toda poletje hoče nadaljevati vremensko politiko letošnje pomladi in nam spet dan za dnem ponagaja z deževjem. Včeraj je godovol Janez Krstnik. Kakor po naših gorenjskih vaseh, se je tudi se v Ljubljani ohranila stara, lepa navada, da na večer pred njegovim godom okrasijo meščani okna s kresnicami in drugim cvetjem in zelenjem, vabeč tako velikega svetnika gostoljubno v svoje hrame. Janez Krstnik gre ponoči mimo teh domov in blagoslovi kresno cvetje, hiše, gospodarje, družine in vse njihovo imetje. Ali kakor je že v nedeljo nagajal že, tako tudi noč na sam Krstnikov praznik ni bila jasna, marveč so se po nebu preganjali gosti oblaki in zdaj pa zdaj pričarali z lunino lučjo fantastične svetlobne igre. Zjutraj se je nad ljubljansko pokrajino spet sprostil močan naliv. Dopoldne smo imeli nekaj solca, ali popoldne je spet nastopil nagel, gost naliv z vetrom. Ko pa se je naliv unesel, je še nekaj časa drobno rosilo na ljubljanske strehe in ulice. Vendar Janez Krstnik ni hotel z dežjem dočela pokvariti svojega letošnjega godu — že med dežjem se je začelo odpirati sinje nebo in je spet posijalo prijazno solnce.

KOPALNE OBLEKE — ČISTA VOLNA STARE NIZKE CENE.
Aljožij Potrato — prej
JOS. KUNC & Co.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 32.

— **Jadranska straža** obvešča svoje članstvo, da se v njen dolgoletni odbornik in nenadomestljivi načelnik prireditvenega oddelka krajevnega odbora g. Franc Golob, direktor tobačne tovarne, v nedeljo, 23. t. m. tragično preminil. Jadranska straža bo ohranila svojega neumornega sodelavca v najlepšem spominu. Vabi se članstvo, naj se njegovega pogreba v čim večjem številu udeleži.

— **Sokol I. in II. priredi na praznik (soboto) 29. junija** na svojem letnem telovadišču javni nastop z delno otvoritvijo doma. Pregled in delna otvoritev bo ob 15. uri, nakar bo ob 16. uri javna telovadba ter velika narodna zabava. Vabimo vse prijatelje in bratska sokolska ter narodna društva, da prisostvovali tej naši proslavi v kar največjem številu. Zdravo!

— **Sokol Ljubljana II. priredi na praznik (soboto) 29. junija** na svojem letnem telovadišču javni nastop z delno otvoritvijo doma. Pregled in delna otvoritev bo ob 15. uri, nakar bo ob 16. uri javna telovadba ter velika narodna zabava. Vabimo vse prijatelje in bratska sokolska ter narodna društva, da prisostvovali tej naši proslavi v kar največjem številu. Zdravo!

— **Prost vstop v razstavo G. A. Kosovih monumentalnih slik.** Kakor je že bilo v ponedeljskem »Jutru« javljeno, je bil prenos slik v bansko palačo na pristojnem mestu odgojen z željo, da se nudi možnost ogleda najširši javnosti. Slike bodo v Jankovčevem paviljonu vključno še danes, 25. t. m., brezplačno dostopne ogledu.

— **Diploma.** Na ljubljanski glasbeni akademiji je bil z odliko diplomiran g. Jaroslav Jekabek, gojenec prof. Jana Šlaisa. Čestitamo! —

— **Starši, ogledite si internat Franje Tavčarjeve!** Uprava internata Franje Tavčarjeve sporoča cenjenim staršem dijakov, da so prostori v internatu na ogled samo še do konca t. m. O priliki sprejemnih izpitov si blagovolite internat ogledati. Uprava tudi opozarja, da je le še

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

Otroci sodnika Hardyja
Dve uri prijetne zabave in veselja razpoloženja Vam nudi samo Mickey Rooney! KINO SLOGA, tel. 27-30

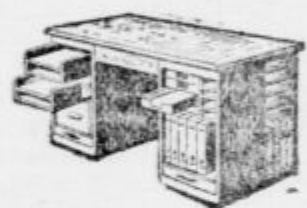
nekaj mest v internatu prostih. Oskrba je, kakor znano, prvovrstna in cenena. Najbolje zaupate svojo hčerko varnim rokam, ako jo prihodnje šolsko leto oddate v internat Franje Tavčarjeve na Novem trgu.

— **Rektorat glasbene akademije** ponovno obvešča glasbo ljubice občinstvo na zadnji dve produkciji, ki bosta danes in jutri v veliki Filharmonični dvorani. Pričetek obeh produkcij je ob 18.15. Drevo bodo izvajali prekrasni Dvofakov oratorij »Stabat Mater« za soli, zbor in orkester. Solistične vloge poje Polajnar Milica, Jančar Angela ter člana slovenske opere Banovec Svetozar in Friderik Luša. Sodelujeta tudi mešani zbor in orkester Glasbene akademije in srednje glasbene šole.

Orkester je pomnožen s člani opernega orkestra. Dirigira vodja zborne in orkestralne šole prof. dr. Danilo Svava. — Na zadnji produkciji, ki bo jutri, v sredo, nastopijo izključno slušatelji Glasbene akademije iz klavirskega, solopeskega, instrumentalnega in violinskega oddelka rednih profesorjev Janka Ravnika, in Beteta ter honorarnih profesorjev Pfeiferja, Müllerja in Zarnikove. Vstop k obema produkcijama je dovoljen proti nakupu sporeda, ki stane za oratorij 5 din, za zadnjo solistično sklepno produkcijo pa 3 din. Sporedi so na razpolago v knjigarni Glasbene Matice, pred pričetkom produkcije pa pri blagajni kina Matice.

RAZSTAVA

zanimivih novih modelov

pisarniškega pohištva
do 26. junija t. l.

REMEC-Co

Ljubljana, Kersnikova ul. 7
(poleg Slamiča)

— **Prepovedno točenje alkoholnih pijač** ob vpoklicu vojaških obveznikov na orožne vaje. Zaradi ohranitve miru in reda je v torek 25., sredo 26. in četrtek 27. t. m. strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač in vsakršno oddajanje vsem na orožne vaje poklicanim vojaškim obveznikom in njih spremljevalcem, bodisi v javnih lokalih ali tudi pri zasebnikih. Alkoholne pijače, ki bi jih nosili vpoklicani vojaški obvezniki ali njih spremljevalci s seboj, bodo odvzete. Prekrški te navedbe se kaznujejo z globo od 10 do 1000 din ali pa z zaporom od 1 do 20 dni.

— **Dajanje konj na vojaške vaje.** Mestno poglavarstvo objavlja: Pri vpoklicu konj na vojaške vaje se je ugotovilo, da se lastniki konj poslužujejo različnih načinov, da se te dolžnosti izognejo ali pa dajo najslabše konje. Kdor ima več konj, da navadno najslabšega, drugi si zopet od sosedov izposodi ali kupi nesposobnega konja, ki ga potem žene v vojaško ednico. Primeri se celo, da lastnik svojega konja namenoma poškoduje in ga onemogoči za vojaške namene. S takim postopanjem se ovira delo vojaških oblasti, da ne morejo svoje naloge redno opraviti, kar je lahko usodnega pomena za državno varnost. Zato opozarjamo, da morajo biti za vojaške namene dani le dobri in sposobni konji in da bo vsakdo, ki se samo poskuša izogniti tej dolžnosti, nemudoma naznanjen pristojnemu vojaškemu oblastvu.

— **Regulacija Malega grabna** je počivala zadnji dve leti, ko je bil končan prvi predel, za Gmajno ob Cesti dveh cesarjev. Tod so strugo ponekod precej poglabili in skrajšali, tako da so presekal različne krivule in kolena, kakršna si je voda izjedla v davnih časih. Še letos hoče terenska sekcija za regulacijo ljubljance in njenih pritokov nadaljevati z regulacijo drugega predela te struge skozi ves Mestni log, kjer bo potrebno uravnati še daljši tok potoka. Končno pride na vrsto uravnava Malega grabna tudi na Vrhu in v toku od Kozariji proti Tržaški cesti.

— **Jugoslavensku akademskemu podelnemu društvu** je v počastitev spomina pokojnega Borisa Jenka, kad. ing., ob prvi obletnici njegove smrti poklonil g. univ. prof. dr. Vasilav Burian 100 din. — Iskrena hvala!

— **Na Petrovo in v nedeljo štirje Putnikovi izleti:** St. Jernej, Gorjanci, Plitvička jezera, Crikvenica. Zahtevajte programe. Prijave do petka 28. t. m. popoldne. (—)

— **Tri nezgode.** Mestni reševalci so večkrat pripeljali na kirurški oddelk 29letnega trgovskega pomočnika Ivana Zalešeta iz Trnovske ulice. Medtem ko je s tovariški balnat na nekem vrtu v Građaški ulici, je po nesreči z vso silo udaril po šipi, da si je porazil žile na rokah. Delavčevu ženo Marijo Mertnikovo iz Spodnjega Kašlja je podrl neko motociklist pri letališču, da je dobila hude poškodbe po vsem životu. Na tesarja Jaka Kačarja iz Spodnjega Kašlja pa so med delom zrušili tramovi in mu zlomili desno nogo.

Iz Celja

e— **Taborjenje sokolske dece v Lokah** Pri Mozirju se bo pričelo že 15. julija in ne 22. julija, kakor je bilo sprva določeno. Prijave se sprejemajo še do 30. t. m. v župni pisarni v Narodnem domu v Celju. Pohitite s prijavi! — Socialni odsek starejših sester.

e— **Huda nesreča na celjskem kolodvoru.** V nedeljo okrog 21.45 se je na celjskem kolodvoru hudo ponesrečil 26-letni Franc Geršak. Ko je stal med tiri, je privozil tovorni vlak. Geršak se ni dovolj hitro izognil. Vlak ga je odbil ter mu prizadel težke poškodbe na nogi, roki in glavi. Geršaka so takoj oddali v bolnišnico.

e— **Prometna nesreča.** Ko se je peljala 35-letna šolska upraviteljica Slavica Kermeljova iz Stojnega sela pri Rogatcu v soboto okrog 18. s kolesom od Sv. Florijana proti Rogatcu, je trčila v noč v gramozem naložen voz. Kermeljova je padla s kolesa pod voz. Kolo je šlo čez njo in ji zdrobilo desno roko v podlaktu. Kermeljova se zdravi v celjski bolnišnici.

e— **Požar v Arji vasi.** V nedeljo okrog 23. se je iz neznanega vzroka vnel velik kozolet inž. Ježovnika v Arji vasi pri Petrovčah. Ogenj se je hitro razširil na vse poslopje. Na kraj požara so kmalu prihili gasilci iz Arje vasi, Zalcia, Levca in Gaberja. Gasilec se je posrečilo preprečiti da bi se bil ogenj razširil na sosedna poslopja. Kozolet je z zalagami sena in slame ter z vozovi in poljedelskim orodjem vred pogorel v dveh urah do tal. Škoda znaša okrog 100.000 din. Celjski gasilci so po krivdi svojega poveljnika prispeli na kraj požara šele takrat, ko je bil ogenj v glavnem že pogasen. Gasilec samih ne zadene nobena krivda.

Iz Maribora

a— **Vidovdan v Mariboru.** Kakor vsako leto, tako bo tudi leto na Vidovdan ob 10. uri v stolnici cerkveno opravilo, prav tako tudi v pravoslavni, starokatoliški in protestantski cerkvi. Trgovine bodo v času službe božje od 10. do 11. zaprte, dokler bodo v soboto in nedeljo vse dni zaprte.

a— **Diplomski izpiti na drž. učiteljski šoli v Mariboru** so se vršili pod predsedstvom ministrskega odposlanca dr. Josipa Tominka od 11. do 22. junija. Z uspehom so jih opravili: Brunet Danijel, Cernovšek Marija, Durjau Antonija, Flakus Ernest, Grohman Alfonz (z odličnim uspehom), Juratič Dragotin, Kavčič Ana, Kobal Ljuboslav, Lah Zora, Lorenčič Milian, Menih Branko, Novak Nada, Pirnat Jožica (z odličnim uspehom). Pogorelec Ljudmila, Katarina Polžep, Praprotnik Dragotin, Sobčan Ana, Sosič Danica, Sušteršič Cvetko, Varl Franciška in Zagar Marjan. Šest kandidatov ima popravni izpit. Za vse leto ni padel nobeden.

a— **Smrtonosen padev.** V dugoškem gozdu so nabirale borovnice 16letna Matilda Krumplova, 8letna Marija Kavčičeva in njena 6letna sestra Vida. Kmalu za tem so se pojavili v gozdu 12letni Anton Kac, 14letni Peter Trinko in 12letni Viljem Lorbeck. Med obema skupinama je nastal prepir zaradi borovnic. Ker so dedke imele občutek, da bi fantje radi njihove borovnice, so pričele bežati. Ko je najmlajša med njimi, 6letna Vida Kavčičeva prišla na občinsko cesto, je padla na tla. Priletela je s sencem na kamen in obležala mrtva.

a— **Mariborčanka diplomirala na zagrebški univerzi.** Na zagrebški fakulteti za agronomijo je diplomirala za inž. agronomije Mariborčanka gđ. Danica Korošćeva. hčerka meščanske šolskega nastavnika g. Fr. Korošca. Iskreno čestitamo!

a— **Vpisovanje na vladno državno učiteljsko šolo** se vrši dopolnje od 10. do 11. Predstaviti je treba otroke in predložiti krstni list ter potrdilo o cepljenju.

a— **Prve letošnje marelice na trgu.** Te dni so se pojavile na mariborskem trgu prve letošnje marelice, ki pa niso domače. Prodajajo jih po 24 in 28 din za kg. a— **Poletni delovni čas.** S 1. julijem se uveljavlja v mariborskih trgovinah tudi letos poletni delovni čas, ki traja do 31. avgusta. V tem času so trgovine popolnoma odprte od 15. do 19. ure.

a— **Pojav tropične malarije.** V bolnišnici imajo v treh primerih opravka s pojavom tropične malarije. Pojav je v zvezi z zdravstvenimi prilikami v okolici Treh ribnikov, kjer nadlegujejo ljudi celi roji nadležnih komarjev. Čas bi že bil, da bi se odstranile nevarne okoliščine, ki spodbujajo množenje komarske nadloge. Sedaj skušajo dognati podrobne vzroke pojava tropične malarije.

a— **Vlomili na Aleksandrovi cesti.** V noči na nedeljo so se pojavili tatinski zlikovci v stanovanju inkasanta Josipa Čuša na Aleksandrovi cesti 28 in odnesli gotovine za 300 din, dva zlata prstana in druge predmete. Skupna škoda je okoli 2000 din. Policija poizveduje za vlomilci.

Iz Guštanja

g— **Vsakodnevne nevihte.** V našem območju kotu se skoraj dan za dnem, navadno popoldne in zvečer vrstijo kratke, sila hude nevihte. Med šviganjem strel in votlim grmenjem se izliva iz gostih oblakov, ki se privlečejo od sive Pece in Ursle gore proti dolgočasni Strojini, gosta ploha. Tudi toča je poskušala svoje uničevalno delo. Strela je že treščila v tukajšnjo jezero in oplazila nekega delavca, ki so ga nezvestnega odnesli domov in se je še drugi dan zavedel. V trgu samem je udarilo v lišo pri strudlju, kjer je strešni tram popolnoma secefralo in razbilo precej opeke. Pri sv. Neži pa je udarilo v cerkev in v neki hlev, ki je zgorel.

g— **Kmetiška vzgoja.** Letos sta bila v trgu samem vzporedno dva kmetijska tečaja. Dekleta že 10. leto zaporedoma obiskujejo gospodinjstvo nadaljevalno šolo pod pretnim vodstvom gđ. Konečnikove, do čim so fantje letos prvič imeli kmetijske tečaj. Poleg rednih učnih moči so predavali zdravnik, sreski kmetijski, veterinarški in gozdarski referent. Zaključek obeh tečajev je bil skupen. V Tomažičevi režiji so dekleta in fantje uprizorili igro »Obisk iz mesta« in »Pogodba«, obe v domačem naletju, tako naravno in kmetijsko okolju, da so se navdušeni gledalci izvrstno zabavali. Predsednik gospodar Beno Kotnik je prečital odlično sestavljen referat, namenjen tečajnikom, ki naj ljubijo domačo grudo, in z zahvalo vsem, ki so omogočili izvedbo obeh tečajev.

Gospodarstvo

Prisilni odkup pšenice in koroze po maksimiranih cenah

Imetniki pšenice in koroze morajo v 3 dneh prijaviti svoje presežke

Že v nedeljski številki smo objavili informacijo iz Beograda, da je podpisana uredba o obveznem odkupu pšenice in koroze stare žetve in o maksimiranju cen pšenice in koroze. Glede na to uredbu večeraj na novosadski borzi v pšenici in korozi ni bilo prometa in tudi niso bili objavljeni tečajji, ker borzna tečajna komisija do zaključka borznega sestanka ni bila še obveščena o vsebini uredb. Uredba je izšla zvečer v »Službenih novinah«, in ima naslednje besedilo.

Uredba o maksimiranju cene in prisilnem odkupu pšenice in koroze

Čl. 1. Od dneva uveljavljanja te uredbe se vse količine pšenice in koroze iz leta 1939 ne smejo prodajati po višjih cenah, kakor so naslednje:

- a) pšenica 78/2, provenienca Bačka, Banat, Baranja 230 din za 100 kg,
- b) pšenica 78/2, provenienca Srem, Slavonija 227 din za 100 kg,
- c) pšenica 77/3, provenienca Bosna in Srbija 224 din za 100 kg,
- 2 a) koroza bela 180 din za 100 kg,
- b) koroza rumena 170 din za 100 kg.

Te cene veljajo za proizvajalca, franko skladišče, vagon ali šlep odnosno nakladalna postaja. Za blago, ki se kupuje od osebe, ki trguje z žitom ali predelujejo žito, se dodajo tem cenam dokazani prevozniki stroški od nakladalne postaje do razkladalne postaje, vrhu tega se doda marža v višini 12 din za 100 kg. Te cene veljajo tudi za zaključke, sklenjene pred uveljavljanjem te uredbe.

Obvezna prijava presežkov

Čl. 2. Presežki pšenice in koroze v smislu čl. 3 te uredbe se morajo obvezno prijaviti. Prijavo presežkov so v roku 3 dni od uveljavljanja uredbe dolžni izvršiti vse fizične in pravne osebe, najsi bodo proizvajalci ali pa imetniki blaga po katerikoli osnovi, trgovci, zadrage, predelovalci itd., ki imajo pšenico ali koroze v količinah, ki so večje, kakor znaša minimum, določen v čl. 3 te uredbe. Prijave presežkov se predložijo upravnemu oblastvu prve stopnje, ki dostavi prijave takoj Prizidu.

Minimum za prehrano in rezervo do nove žetve

Čl. 3. Kot presežki v smislu te uredbe se smatrajo vse količine pšenice in koroze, ki se nahajajo pri osebah, navedenih v prejšnjem členu, in ki presegajo minimum, potreben za prehrano in rezervo do nove žetve, in sicer:

- a) pri vsakem imetniku pšenice in koroze za vsakega člana gospodinjstva do 10 let starosti 30 kg pšenice, preko 10 let starosti 60 kg pšenice odnosno za vsakega člana gospodinjstva do 10 let starosti 60 kg koroze in preko 10 let starosti 120 kg koroze. Imetniku pšenice in koroze je prepuščeno, da si izbere določeno količino bodisi pšenice ali koroze.
- b) za prehrano živine: za veliko živino (konji, voli, krave, bikli itd.) in za svinje, ki se pitajo, po 400 kg koroze, za majhno

Obvezno pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov se prične 1. julija

S 1. julijem se prične po uredbi, objavljeni v »Službenih novinah« 30. III. t. l., obvezno zavarovanje trgovskih pomočnikov po zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev, kolikor niso bili še sedaj zavezani zavarovanju. Doslej so bili zavezani zavarovanju trgovski pomočniki, ki redoma opravljajo tudi pisarniške posle, potniki s stalno plačo ali z jamčninami minimalnimi čohodki, ako niso prestopili v potniški poklic iz zavarovanju nezavezane službe, in trgovski pomočniki, ki vodijo obrat, obratni oddelek ali podružnico, ki imajo višje nadzorstvo nad delom drugih oseb ali ki so absorbirali 6 razredov srednje ali druge šole, ki jim je po bivšem avstrijskem vojnem zakonu dajala pravico do dveletne namesto triletno vojaške prezenčne službe.

Po novi uredbi pa so zavezani zavarovanju trgovski pomočniki, zaposleni v trgovskih podjetjih, razen v podjetjih, omenjenih v § 19., 3 odst. obrtnega zakona (v branjevskih in podobnih malih trgovskih obratih, ki se zanje ne zahteva posebna izobrazba). Nadalje so zavezani zavarovanju trgovski pomočniki v prodajalnih rokodelskih in industrijskih podjetjih ali zadrug. Pogoji za dolžnost zavarovanja je, da so zaposleni s trgovskimi opravili, da jim je to glavna zaposlitev, in da imajo potrebno izobrazbo, in sicer dveletno učno dobo kot učenec (vajenec) v katerem od zgoraj omenjenih podjetij, ali pa štiri razrede meščanske, srednje ali njeje enake strokovne šole ali pa tudi kakšno drugo šolo ali tečaj, ki jih določi minister za socialno politiko in ljudsko zdravje v sporazumu z ministrom trgovine in industrije.

Zavarovanju zavezani so le trgovski pomočniki, ki takrat, ko so prvič postali zavarovanju zavezani, torej dne 1. julija t. l. še niso prekoračili 55. leta starosti.

Uredba daje trgovskim pomočnikom ugodnost, da lahko vplačajo za nazaj zavarovalne prispevke s 6%-nimi obrestmi za dobo od 1. I. 1938. do 30. VI. 1940. v onem plačilnem razredu, v katerega spadajo po svojih službenih prejemkih na dan 1. VII. t. l. Ta doba se jim vračuna potem tudi v petletno čakalno dobo (staž), ki mora preteči, da dobi zavarovalec načelno pravico do rente, če so ostali pogoji zanj izpolnjeni.

Službena doba pred 1. I. 1938. se lahko dokupi z vplačilom posebej izračunane premijske rezerve. Dokup je mogoč do konca leta 1942., za odplačevanje dokupne vsote pa dovoljuje Pokojninski zavod tudi večletne obroke.

Trgovski pomočniki bodo imeli pri Pokojninskem zavodu iste pravice in dolžnosti kakor ostali zavarovanci, plačevalci bodo iste zavarovalne prispevke in prejeli iste rente in druge dajatve.

Pokojninski zavod razpošilja službodajalcem prijave tiskovine s pozivom k prijavi trgovskih pomočnikov. Te je treba

živino (svinje, ovce, koze itd.) po 200 kg koroze.

Prizid ima prvenstveno pravico odkupa

Čl. 4. Imetniki prijavljenih presežkov lahko nadalje v mejah te uredbe razpolagajo s temi presežki, vendar so zavezani, da vsako odčitje zabeležijo in jo še istega dne s priporočenim pismom prijavijo Prizidu.

Prizidu pripada prvenstvena pravica odkupa vseh presežkov pšenice in koroze. Prizid sme po cenah, določenih v tej uredbi, prevzeti za račun države tudi vse zaključke, ki so bili napravljeni pred uveljavljanjem te uredbe, kolikor niso izvršeni, kakor tudi zaključke, ki bodo napravljeni po uveljavljanju te uredbe.

Čl. 5. Vsa upravna oblastva I. stopnje kakor tudi organi finančne službe so dolžni nuditi Prizidu vso pomoč za izvršitev predpisov te uredbe. Javna in zasebna skladišča so dolžna, da dajo Prizidu na razpolago svobodne prostore za vskladiščenje koroze in pšenice za ustrezajočo odškodnino.

Čl. 6. Potrebna sredstva za odkup viškov pšenice in koroze bo dal Prizidu na razpolago finančni minister.

Kazenske določbe

Čl. 7. Kdor bo proti določbam člena 1. te uredbe prodal pšenico ali koroze po višji ceni, kakor je cena, določena po tej uredbi, bo kaznovan z zaporom do 6 mesecev ali z globo do 100.000 din. Z isto kaznijo bo kaznovan, kdor v nasprotju s členom 2. te uredbe ne bi prijavil pristojnemu oblastvu v roku, ki je določen v tej uredbi, viškov pšenice in koroze iz leta 1939, ali pa kdor bo predložil neresnično prijavo o tem. Kazniv je tudi poizkus teh dejanj.

Čl. 8. Kdor v nasprotju s členom 4. te uredbe opusti evidence odčitve viška pšenice ali koroze ali pa odčitje ne prijavi še istega dne s priporočenim pismom Prizidu, in kdor viška pšenice ali koroze, ki ga Prizid odkupi na račun države, posluži svoje prioritete pravice do nakupa, ne dobavi v določenem roku ali pa zanemari dolžnost čuvanja pšenice in koroze v dobrem stanju tako, da se ne more prevzeti po borznih uzticah, se kaznuje z zaporom do enega leta dni ali z globo do 500.000 din. Kaznovan se bo tudi poizkus teh dejanj.

Čl. 9. Lastniki javnih skladišč, kakor tudi lastniki ali najemniki zasebnih skladišč, ki na zahtevo Prizidu ne dajo na razpolago prostih prostorov za vskladiščenje koroze ali pšenice, odkupljene po določbah te uredbe, se kaznujejo z globo do 50.000 din.

Čl. 10. Za prestopke, predvidene v tej uredbi so pristojna redna sodišča. V primeru neizplačljivosti globe se ima denar na kazen zamenjati z zaporom, računajoč za vsakehi 100 din po en dan zavora. Ta zapor ne more biti daljši od 6 mesecev. Za izrečeno denarno kazen je odgovorna solidarno z obsojeno fizično osebno pravna oseba za katere račun je ona delala.

Čl. 11. Ta uredba dobi obvezno moč z dnem objave v Službenih Novinah.

prijaviti najpozneje do dne 14. julija t. l., sicer grozi službodajalcem v zakonu določena kazen, zadenejo ga pa lahko tudi druge posledice. Kakor n. pr. plačilo odškodnine nameščencu ali njegovim sojemcem. Kdor nima zadosti prijavihi tiskovin, naj jih zahteva od Pokojninskega zavoda. Kdor je v dvomu, ali kak njegov nameščenec spada pod dolžnost zavarovanja ali ne, naj ga prijavi, a obenem opiše svoje pisme.

Službodajalci se opozarjajo, da znaša minimalna mezda za trgovske pomočnike po odredbi banke uprave, objavljene v »Službenem listu« 31. I. 1940. 900 din na mesec in da se zaračuna pri preračunavanju službenih prejemkov v naravi vrednost hrane z 240 din. vrednost stanovanja pa s 60 din na mesec. Za pokojninsko zavarovanje se pa zaračuna vrednost teh in drugih prejemkov v naravi po posebni razpredelnici banke uprave s posebnimi postavkami za razne kraje dravske banovine.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Gibanje zaposlenosti v posameznih gospodarskih panogah

Pred 2 tedoma smo objavili podatke o gibanju skupnega števila zavarovancev pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani in sicer v mesecu aprilu. Sedaj so nam na razpolago tudi podrobni podatki za posamezne gospodarske panoge.

Od marca do aprila se je skupno število zavarovancev, kakor smo že poročali, povečalo za 8479. Pretežni del tega prirastka odpade na gradbeno stroko. Zlasti znan je prirastek števila zaposlenih delavcev pri gradnjah nad zemljo, ki znaša 3639, pri gradnji cest železnice in vodnih zgradb pa je v aprilu število zavarovancev naraslo za 1940 in v industriji gradbenega materiala za 938. Precej je naraslo tudi število zaposlenih delavcev v lesni stroki. Število zavarovancev v gozdno žagarski industriji se je povečalo za 932, v industriji za predelavo lesa pa za 80. Nazadovanje pa je bilo zabeleženo predvsem v usnjarski in čevljarški industriji ter v gostinski stroki.

V primeru z lanskim letom smo imeli letos v aprilu za 6864 zavarovancev več. Pretežni del tega enoletnega prirastka odpade na javna dela, kajti pri gradnji železnice, cest in vodnih zgradb je bilo v aprilu zaposlenih 8997 delavcev in nameščencev, to je 5108 več nego lani. Pri gradnjah nad zemljo, kjer smo imeli do aprila manj zaposlenih delavcev nego lani, se je v aprilu to število dvignilo tako, da je prekoračilo lansko višino; vsega je bilo zaposlenih 8712 delavcev, t. j. za 276 več nego lani. V industriji gradbenega materiala pa

je bilo 4855 delavcev t. j. za 531 manj nego lani.

Glede na znaten prirastek v aprilu smo imeli v tem mesecu 7905 delavcev v gozdno žagarski industriji, to je za 659 več nego lani, medtem ko je bilo v industriji za predelovanje lesa 4261 delavcev, to je za 256 manj.

V tekstilni stroki je bilo zaposlenih 16.889 delavcev (za 320 manj), v oblačilni stroki pa 5488 (za 146 manj). Nadalje je bilo v kovinski industriji 8286 zavarovancev (za 246 več), v kemski industriji 2460 zavarovancev (za 51 manj), v usnjarski industriji 1949 zavarovancev (za 127 manj) in v čevljarški industriji 3009 zavarovancev (za 53 manj).

Uvoz surovin iz Rusije

Iz Beograda nam poročajo iz dobro počutnega vira, da je sovjetska vlada imenovala g. Ivana Gerasimova za šefa svojega trgovskega predstavništva, ki se v smislu trgovske pogodbe z Rusijo ustanovi v Beogradu. Po informacijah iz Bukarešte je g. Gerasimov že prispel v Bukarešto in bo te dni odpotoval v Beograd.

Šele z ustanovitvijo trgovskega predstavništva Rusije v Beogradu se bo pričela izvajati nedavno sklenjena trgovska pogodba z Rusijo. Kakor je znano, je bil v Moskvi poleg trgovske pogodbe, ki vsebuje v glavnem klavzulo o največjih ugodnostih glede carin, carinskega postopanja, reeksperta in pomorskega prometa, sklenjen tudi začasni dogovor o izmenjavi blaga. V tem dogovoru je predvidena vrednost medsebojne izmenjave blaga v višini 176 milijonov dinarjev, od česar odpade 88 milijonov dinarjev na uvoz in prav toliko toliko na izvoz. Med kontingenti, je kakor smo prav tako že poročali, predviden znesek 1 milijon dolarjev za uvoz ruskega bombaža in 300.000 dolarjev za uvoz nafte. Nadalje so predvideni kontingenti za uvoz kmetijskih strojev, zdravil in nekaterih drugih predmetov iz Rusije. Glavni kontingenti našega izvoza v Rusijo pa se nanašajo na baker, svinco in cinkove koncentrate.

Kontingent, ki je določen za bombaž, ustreza količini okrog 2 milijona kilogramov bombaža, kar pa je za naše potrebe zelo malo, zlasti če se upošteva, da ima Rusija v bombažu izvojni presežek okrog 120 milijonov kilogramov bombaža.

Po informacijah iz Beograda sporazum s Sovjetsko Rusijo ni mišljen tako, da bi se morala izmenjava blaga med našo državo in Rusijo gibanje strogo v okviru kontingentov odnosno predvidenih zneskov. Verjetno je, da bomo lahko prodali Rusiji večje količine bakra, nego je bilo prvotno predvideno, s čimer si bomo ustvarili možnost večjega uvoza ruskih surovin. Vrhu tega obstoji možnost, da povečamo nakup surovin v Rusiji s plačilom v devizah. Če se torej v večjem obsegu organizira izvoz našega blaga na kompenzacijski podlagi, odnosno če si zagotovimo potrebna plačilna sredstva, bomo lahko dobili iz Rusije znatno večje količine bombaža, pa tudi drugih surovin, za katere imamo poseben interes.

Vse kupčije iz Rusije bodo šle preko trgovskega predstavništva v Beogradu, ki izvaja monopol zunanje trgovine, kakršne obstoja v Rusiji. Posebne pomena je tudi vprašanje uvoza drugih surovin v tranzitu preko Rusije. To vprašanje, ki je postalo aktualno zaradi razširjenja vojne na Sredozemsko morje, pa na merodajnih mestih še proučujejo in se bo dalo urediti šele tedaj, ko bo pričelo poslovati v Beogradu trgovsko predstavništvo Rusije.

V pogledu bombaža je zanimiv tudi sporazum, ki ga je letos sklenila Bolgarija s Sovjetsko Rusijo. V izvajanju tega sporazuma je Rusija že dobavila Bolgariji 1 milijon kilogramov bombaža za potrebe same Bolgarije in 2 milijona kilogramov bombaža, ki ga bodo bolgarske predelnice predelale in v obliki preje vrnile Rusiji. S predelavo tega bombaža za ruske potrebe plača Bolgarija oni bombaž, ki ga sama potrebuje za domače potrebe. V kratkem pričakujejo po vestih iz Sofije nadaljnjo dobavo 2.3 milijona kilogramov surovega bombaža, in sicer v celoti za potrebe Bolgarije. Na tej osnovi si je Bolgarija zagotovila razmeroma znatne količine bom-

Trije mladi ljudje so se zadušili Huda nesreča pri čiščenju sodov v Radgoni

Gornja Radgona, 23. junija V nedeljo popoldne so bile v nemški Radgoni in Murecku pokopane tri žrtve, med temi dva Jugoslavana in eden takojšnji državljani, katere je v petek pri delu nenadoma zatekla tragična smrt. Pri znanj zganjarji Franca Sommerja, ki je pred leti preselil svoj obrat iz Drobčinec v Apački kotlini v sosedno, nemško Radgono, so bili že dalje časa zaposleni med ostalimi delavci 28-letni Adolf Zigert, nemški državljani, stanujoč v Gornji Radgoni, ter jugoslovanska državljana 18-letni Franca Merčnik, posestnikov sin iz Polje pri Gornji Radgoni, in 28-letni Franca Majer, posestnikov sin iz Konjšice v Apački kotlini. Sleđnji je bil sin edinec ter je pred 6 meseci pobegnil z doma preko meje v Nemčijo, kjer je dobil zaposlitev pri navedeni tvrdki.

Kakor že večkrat prej, so bili v petek 21. t. m. popoldne zaposleni s ostalimi delavci pri izpraznjevanju in čiščenju velikih kadi, ki služijo za kvašenje češpelj in sliv za žganje. Kadi so velike, v eni taki kadi je prostora za en do dva vagona sliv, ki jih uvaža lastnik vsako leto iz naših krajev, zlasti iz Bosne Zigert, Merčnik in Majer so se skozi majhne odprtine podali v kadi, da izpraznijo ostanke okvašenih sliv. Pri tem delu pa so jih v kadi se razkrajajoči plini omamili in jih zadušili. Strupeni

Torek, 25. junija

Ljubljana 7.00: Jutrnji pozdrav. — 7.05: Napovedi in poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12.00: Po domače (plošče). — 12.30: Poročilo in objave. — 13.00: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Poročila. — 18.00: Cello-solo koncert (g. prof. Cenda Sedlbauer). — 18.40: Gostinstvo in turizem. — 19.00: Napovedi in poročila. — 19.20: Nacionalna ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Gospodarski pregled. — 20.00: Koncert radijskega orkestra. — 21.15: Duet harmonik. — 22.00: Napovedi in poročila. — 22.15: Za ples (plošče).

baža, ne da bi ji bilo treba plačati ta bombaž v devizah, ker ga Bolgarija plača z delom pri predelavi ruskega surovega bombaža v prejo. Prve pošiljke izdelane preje so bile nedavno odposlane iz Bolgarije v Rusijo.

Gospodarske vesti

— **Kontingent riza**, ki ga je Italija pri trgovinskih pogajanjih v Rimu odobrila za izvoz v Jugoslavijo v teku leta 1940/41 2.000 vagonov (400 vagonov luščenega in 1.600 vagonov neluščenega riza). Uvoz tega riza pa ne bo mogoč pred oktobrom t. l.

Borze

24. junija Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kilirinski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so nadalje cvrsti. V Zagrebu so se nudili po 40. v Beogradu pa je bil zabeležen tečaj 41 — 41.50. Bolgarski kilirinski čeki so bili zaključeni v Beogradu po 86. Tečajji na svobodnem trgu se nadalje ravno po tečaju 55 din za dolar. Na zagrebškem efektom tržišču je bilo za Vojno škodo pri stalni tendenci povprazenje po 398 (v Beogradu se je tečaj dvignil na 400 denar). Zaključki pa so bili zabeleženi v 4% severnih agrarnih obveznicah po 48, v 7% stabilizacijskem posojilu po 93 in v 7% Blairovem posojilu po 85. Nadalje je bil promet v Gutmannovih delnicah po 57.50 in v delnicah Sečerana Osi- jek po 225.

DEVIZE

Ljubljana, Oficielni tečajji: London 164.34 — 167.54, New York 4425 — 4485, Zurich 1002.49 — 1112.49. Tečajji na svobodnem trgu: London 203.27 — 206.47, New York 5480 — 5520, Curih 1238.82 — 1248.82. Curih, Beograd 10, London 16.30, New York 442.50, Milan 22.50, Berlin 177.75, Stockholm 106.25.

EFEKTI

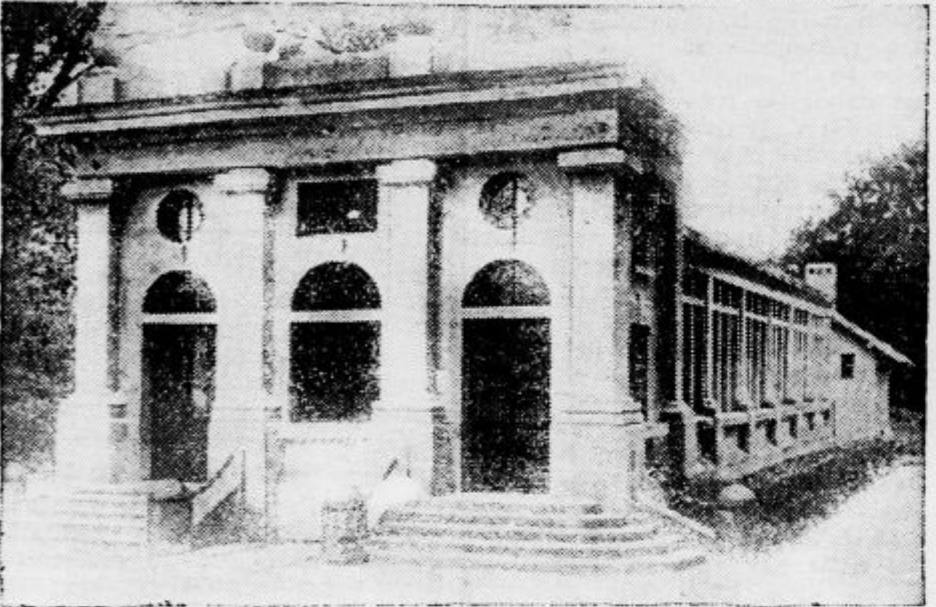
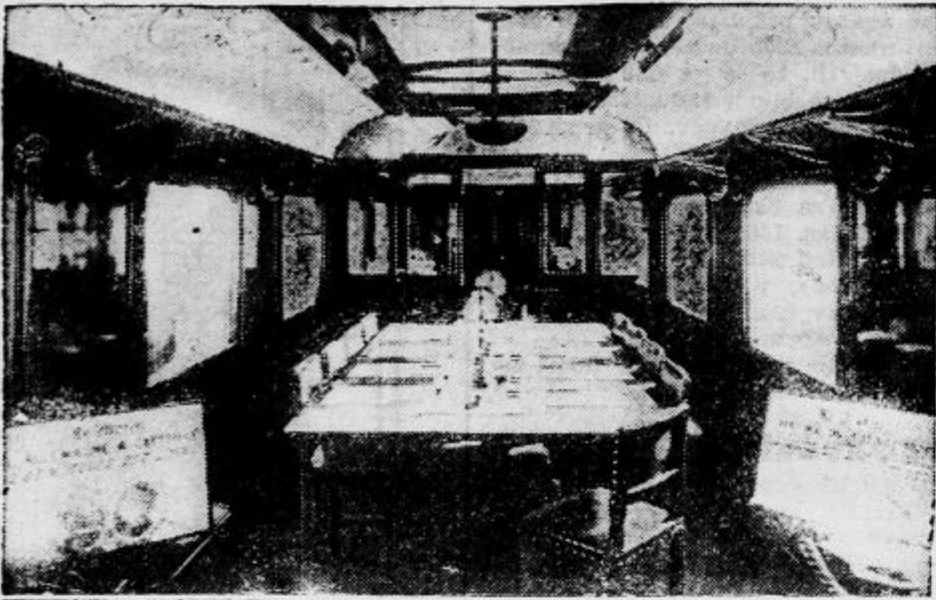
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 398 den., 4% severne agrarne 48 — 49.50 (48), 6% dalm. agrarne 60 den., 7% stabiliz. 92 — 94 (93), 7% Blair 85 — 86 (85), 8% Blair 94 den.; delnice: PAB 154 den., Trboveljska 260 den., Gutmann 60 bl., (57.50), Sečerana Osiček 225 — 231 (225), Isis 31.25 den., Oceania 600 den., Beograd. Vojna škoda 400 den., 6% be- gluška 70 den., 6% dalm. agrarne 65 den., 7% invest. 93.50 den., 7% Seligman 100 101, 7% Blair 85.25 den., (85.50), 8% Blair 94.50 den., PAB 184 — 187 (185 — 186), Narodna banka 7800 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 24. junija. Začetni tečajji: pšenica: za julij 79.25, za sept. 80, za dec. 80.625; koroza: za julij

Od 1918. do 1940.

Zgoraj: Notranost vagona, v katerem je francoski maršal Foch 1918. sprejel nemško delegacijo. — Spodaj: Muzej, v katerem je bil vagon shranjen. Vagon bodo prepeljali v Berlin, muzej pa podrli

Pod belo-modrim šotorom

Kako je bilo v Compiègneu

Nemški vojni poročevalci Adolf Schmid poročajo o pogajanjih za sklenitev premirja med Francozi in Nemci sledeče:

30 m od granitne plošče z imenom maršala Focha, preko katere je vozil salonski voz k pogajanju, stoji med drevesi belo-modri šotor, ki so ga dali na razpolago tehničnemu osebju francoskih vojaških poveljencev kot delovni prostor in bivališče.

Okrog velike, ovalne mize je dovolj udobnih stolov, za tipkarice in tajnice so na razpolago pisalni stroji in telefonski priključki. Poskrbeli so tudi za svežo vodo. Medtem ko so general Huntzinger in drugi francoski delegati takoj po prihodu odšli v salonski voz, čakajo častniki iz njihovega spremstva, tolmači in ordonanci v šotoru, kamor so jim prinesli tudi obed iz nemške vojne kuhinje. Nemški pisalni stroji klepečejo pod prostim nebom med smrekami.

Nadaljevanje pogajanj so določili za 11.30 minut. Znova se je začela bitka za posamezne točke. Oglašajo se želje za pojasnila in ta sledijo. Okoli salonskega voza, v katerem je bilo sklenjeno premirje 11. novembra 1918., vlada napet mir. Jeklene čelade straž se pojavljajo le poredko med grmi. Protokoli romajo iz rok v roke. Živahni, mali general Huntzinger se sklanja naprej, govori na obe strani. Njemu nasproti sedi general Keitel popolnoma miren. Le tu in tam si pogladi brke. Stenografi poslušajo s pozornimi ušesi in beležijo na svoje pole. Točke pogovora prebirajo drugo za drugo, se o vsaki posebej razgovarjajo, spet jo prebirajo, predebatirajo, pojasnjujejo...

To traja več nego uro časa in še vedno ni videti znaka končnega soglasja. Opaziti je nervozne kretnje viceadmirala Le Luca.

Z obema rokama gre preko obraza. Bled in mračen sedi veleposlanik Noel na svojem mestu. Posvetovanja so prekoračila že prvotno določeni rok. Nad krajem krožijo nemška letala. Nenadno se gospodje dvignejo. Ali je že končano? Še ne. Samo premor. Predpoldanska seja je trajala do 13.40. Treba je pojasniti še nekatera vprašanja po telefonu... V dveh urah se bodo pogajanja nadaljevala.

Porod v zaklonišču

Po vsej Italiji gradijo in pripravljajo zaklonišča zoper zračne napade. V Rimu so med drugim zaprli znani, skoraj kilometer dolgi predor Traforo za javni promet in ga spremenili v javno zaklonišče za 200.000 oseb. V nekem zaklonišču v Turinu se je primeril tudi že prvi porod. Žena nekega potujočega prodajalca je povila sinčka.

Hitler na bojiščih iz svetovne vojne

Nemški listi beležijo, da si je državni kancelar Hitler v zadnjih tednih ogledal vsa tista bojišča, na katerih je v svetovni vojni osebno sodeloval kot preprost vojak. Ogledal si je položaje iz svetovne vojne pri Ypresu, Kemmelbergu, Messinesu, Cambraiu in Arrasu. Na tej poti ga je spremljal ravnatelj berlinskega tiskovnega urada dr. Dietrich.

Brzjav generala Žekova

Bolgarski listi beležijo vest, da je poveljnik bolgarske vojske iz svetovne vojne general Žekov, poslal brzjavni pozdrav nemškemu poveljniku v Neuillyju, kjer je Bolgarija po svetovni vojni podpisala mir.

Versailles in Orleans

Odkod slava versajskega gradu — „čarovnica“ Jeanne d'Arc

Menda ni mesta, ki bi ga v zvezi s svetovno političnimi dogodki v dobi po svetovni vojni, a tudi v marsikaterih dobah prej tolikokrat imenovali, kakor Versailles. To je mesto z okroglo 75.000 prebivalci na jugozapadu Pariza.

V znamenitem versajskem gradu so dne 28. junija 1919. podpisali proslulo versajsko mirovno pogodbo, ki jo Nemci in Italijani vedno znova navajajo kot vzrok sedanje vojne. Ta grad je izbral Clemenceau za ta zaključni akt k svetovni vojni menda zavoljo tega, ker se je dne 28. februarja 1871. baš tukaj podpisalo tudi premirje med Nemci in Francozi, 18. januarja istega leta pa se je dal pruski kralj Viljem v znameniti, 72 m dolgi, 10,5 m široki in 19 m visoki zrcalni dvorani versajskega grada proglasiti za nemškega cesarja, potem ko so njegove armade porazile Francoze. A že 3. septembra 1873. se je v tem gradu sklenila mirovna pogodba med Francozi in Zedinjenimi državami na eni ter Angleži na drugi strani.

Versajski grad, ki ga je po naročilu „sončnega kralja“ Ludovika XIV. dvajset let gradil arhitekt Mansart, spada med najslavnejše gradove na svetu. Samo njegove vrtno pročelje meri v dolžino 580 m. Slaven je njegov park in vodometi ter druge vodne naprave v njem. S tem gradom so zvezani mnogi odločilni dogodki francoske zgodovine v zadnjih 250 letih. Tako

so se zbrali v maju 1789. v njem francoski stanovni, kar je smatrati za začetek velike revolucije, 1870/71. je bil sedež nemškega glavnega stana, v njegovih prostorih je do 1. 1879. zasedala francoska narodna skupščina, a od konca 1. 1917. se je v versajskem gradu sestajali vrhovni vojni svet zaveznikov. Tudi v sedanji vojni in ob njenem zaključku se bo ime Versailles po vsej priliki znova imenovalo.

Tudi z mestom Orleansom, ki leži kakšnih 10 km južno od Pariza na najsevernejši točki Loire in ki šteje okrog 74.000 prebivalcev, je zvezan marsikateri veliki dogodek v francoski zgodovini. Kip Devise Orleanske na njegovem trgu du Martroi spominja na 100-letno vojno med Francozi in Angleži, med katero je kmečko dekle Ivana iz Domremya rešila v maju 1429. Orleans iz angleških rok. Ivano so pozneje za nagrado 10.000 funtov izročili Angležem in so jo na trgu v Rouenu sežgali kot „čarovnico“. V Orleansu, keltskem Genabu, je nastal v 1. 52. pred našim štetjem veliki upor proti Juliju Cezarju. V 16. stoletju je bil tu glavni stan hugenotov, s katerimi je prišlo v januarju 1662. do sprave z znanim „orleanskim ediktom“. V vojni 1870/71. so ga Nemci v oktobru 1870. zavzeli, potem so jim ga Francozi spet iztrgali, a še isto leto je padel ponovno Nemcem v roke. Danes je Orleans važen zlasti po svojem vrtnarstvu in zelenjadarstvu ter velik živilski industriji.

Nepokorni general

Francoski general de Gaulle je odpoval na Angleško ter imel tam več govorov proti postopanju sedanje francoske vlade, ki mu je zaradi tega sklenila vzeti vojaški čin

Cirenajka

V sedanjih vojnih poročilih se skoraj vsak dan omenja Cirenajka. Ta dežela z glavnim mestom Bengazijem, nekdanjim Berenikom, predstavlja vzhodni del libijske Libije in meji na Egipt. Vsa Libija šteje 750.000 prebivalcev, Cirenajka jih ima od teh 250.000. Bengazi s kakšnimi 50.000 prebivalci je srednje veliko pristanišče.

Trgovinski pomen Le Havrea

Francosko pristanišče Le Havre, ki je zdaj v oblasti nemške vojske, leži ob izlivu Seine ter je najpomembnejše francosko pristanišče za uvoz bombaža. Dve tretjini bombaža, ki je potreben francoski industriji, pride tu skozi v državo. Tudi polovico uvoza bakra pride v Francijo skozi Le Havre. Slednjič ima to pristanišče velikanski pomen kot uvozno pristanišče Francije za petrolej, ki ga pride skozi Le Havre 40 odstotkov celokupne potrošnje.

Potres pogoltnil jezero

Nedavni potres v Peruju je imel nenavadno posledico. Preko noči je izginilo jezero Senores, ki je ležalo v južnih Andah. Jezero je pokrivalo površino 80 štirjakihi kilometrov, a je v zadnjih letih nazdvalo. Sedaj je ostalo za njim samo ogromno močvirno in blatno ozemlje. Stvar bo raziskala posebna znanstvena odprava.

Okostenelost — vzrok francoskega poraza

Paul Reynaud je svaril, pa je naletel na gluha ušesa...

Reuterjev dopisnik iz Francije piše svoji agenciji, da je general de Gaulle, ki je odšel na Angleško, že pred leti inspiriral bivšega min. predsednika Paula Reynauda za njegovo knjigo o mehanizirani vojni. Reynaud se je zavzel za to, da bi se francoska vojska opremila z velikim številom letal in tankov, katere naj bi tvornice izdelovale v serijskih množinah. Toda Reynaudova knjiga je naletela na velikanski

odpor pri vrhovih francoske vojske. General Gamelin je bil za pozicijsko vojno in je mislil, da bo s trdnjaskim sistemom obvladal sovražnika. Dogodki so pokazali, da je bil njegov račun zgrešen.

Nemci so takoj v začetku vojne spoznali trenutno premoč francoskih tankov, s katerimi so se srečali v Warndtskem gozdu in so iz tega izvajali potrebne posledice. Pospešili so organizacijo svojih oklopnih divizij. Tako so mogli po osmih mesecih na 100 km dolgi fronti vreči v borbo 4000 tankov.

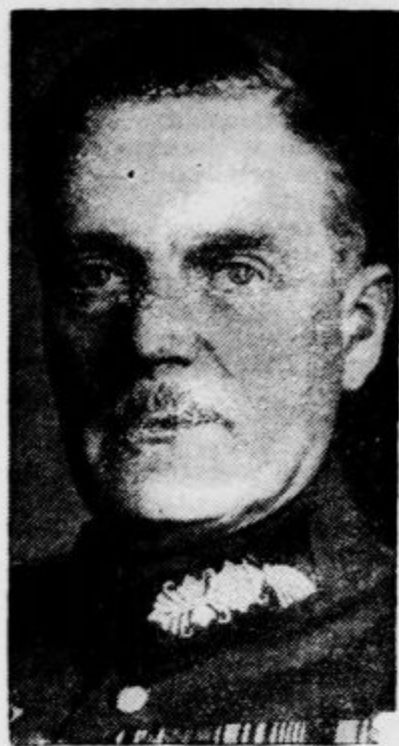
Temeljni vzrok francoskega vojaškega poraza pa je bilo neporušeno mostu preko Meuse. To je bila usodna napaka, ki je zadržala vse poznejše poraze. Zaradi neizvršenega povelja, ki ga je zanemaril en sam mož, je morala Francija kapitulirati. Prva žrtev tega postopka je bila deveta armada. Nastala je vrzel, ki se ni dala več zamašiti. Vse junaštvo francoske vojske in taktika njenih vojskovodij ni mogla pozneje popraviti te strašne napake. In tako se je zgodilo, da je bila Francija tepena zaradi pomanjkanja letal in tankov, dasi je razpolagala s sredstvi, da bi si bila nabavila i prvi i druge v zadostnem številu.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Pristanišče v Aleksandriji

Italijanska letala so v zadnjih dneh hudo bombardirala pristaniške naprave in zavezniške ladje v Aleksandriji, ki je zbirna luka zavezniškega brodomstva v Sredozemskem morju

General Keitel

ki je v imenu nemške vlade podpisal dogovor o premirju s Francijo

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je promet med Francijo in Švico do nadaljnjega popolnoma ustavljen;
da spada Nemčija med redke srečne dežele sveta, kjer skoro nikoli ne povzroča potres velike škode;
da je na kmetijski razstavi v Moskvi videti 70 novih konstrukcij;
da po pisanju nemških listov pomeni zavzetje Strassbourga končno likvidacijo vseh dogodkov iz 1. 1648. in 1918.;
da bi Italija v posesti Tunisa spričo Pantellerije in Pelagijskih otokov postala največja velevala v Sredozemskem morju, ki bi držala v svojih rokah ključ srednjega Sredozemlja;
da je umrl v nekem dunajskem sanatoriju policijski direktor na Dunaju Otto Steinhäusl, eden najposposobnejših kriminalistov našega časa;
da je bil bolgarski min. predsednik Filov odlikovan z velikim križem nemškega orla;
da bodo 24. julija velike parade sovjetske mornarice v Leningradu, Murmansku, Vladivostoku, Odesi in Sebastopolju;
da je prišlo do skoro popolne okupacije francoskega ozemlja prvič v zgodovini francoske države;
da bo odstopovala četa italijanske vojske v Pariz, da se na ta način manifestira povezanost obeh držav v sedanji vojni;
da kaže Sovjetska unija čedalje večje zanimanje za Aalandske otoke.

Usoda diplomatske ladje

Iz Rima poročajo, da se nahaja ladja »Conte Rosso« še vedno v pristanišču v Anconu. Poveljstvo angleške mornarice namreč doslej ni izdalo svojim ladjam naloga, naj to ladjo, ki se na nji nahaja bivši britski veleposlanik v Rimu, sir Percy Loraine, puste nedotaknjeno, če naletijo nanjo. »Conte Rosso« je namenjena skozi Gibraltar v Lizbono, kjer čakajo nanjo italijanski diplomati iz Anglije.

A NEKDOTA

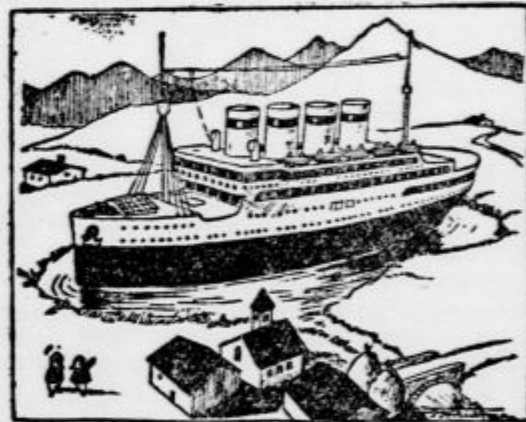
V navzočnosti kralja Ludovika XVIII. je neki minister iskal neko listino in spravil iz svojih žepov vse, kar je imel v njih, na dan.

»Ne ugaja mi, če ljudje v moji navzočnosti praznijo svoje žepce, je menil kralj slabe volje.

»Ali bi vam bilo, Veličanstvo, bolj všeč, da bi si v Vaši navzočnosti žepce polnil?« je odvrnil minister.

Kralj se je zasmejal in zadeva je bila urejena.

VSAK DAN ENA

»Vidite, časi so danes tako nesigurni da si ladje niti ne upamo spustiti v morje...«

(»Marc Aurelio«)

MICHEL ZÉVACO:

147

Don Juan

ROMAN.

Don Juan se je vračal nizdol po lesenih stopnicah, ki jih je medlo obešal prvi dnevni svet... Žavota v svoji podstrešni sobici je bridko jokala... Zunaj so se odpirala vrata, oknice so loputale, in ves konec ulice je bil poln slatne jutrnje dišave novega kruha, ki so ga v bližnji pekarni pravkar jemali iz peči.

Ko je don Juan stopil na ulico, se je mahoma zdrzil:

Lubin je stal še vedno tam, kjer ga je bil pustil nekaj ur poprej. Z besno trdovratnostjo bitja, ki se hoče prepričati o svoji nesreči, je vztrajal na mestu kakor negiben kip in čakal...

Ko je zagledal dona Juana, je zmajal z glavo. Kakor v slovo je vzdignil oči proti strešnemu okencu in se poslednjič ozrl na cvetlični lonček, ki ga je bil podaril Žavoti za god. Zdaj je bila zima, še bolj je bil ovenel, srce in ljubezen v njem sta bila mrtva...

Nato je krenil Lubin proti očetovi hiši.

Don Juan je šel za njim.

Čemu? Sam ni vedel.

Trgovca z obleko, Lubikov očje, je ta čas odpiral prodajalno. Bil je star mož s prevejanimi očmi.

»Tak ponočevati si začel?« je zagodrnjal na sina.

»Kod se le klatiš... Ko bi Žavota vedela!« je porredno dodal. »Nu, spravi se zdaj na delo. Pod streho skoči in prinesi tistih tucat telovnikov, ki jih moramo prenoviti...«

»Sam sem že mislil nanje,« je rekel Lubin.

Zavil je v tesno vežo. Don Juan je krenil za njim.

Iz radovednosti? Ne. Iz sočutja? Tudi ne. Nekaj nedolocenega ga je vlekel. Lubin se je vzpenjal po stopnicah, in don Juan je stopal za njim.

»Ubrani mi moram temu bedaku, da si ne stori kaj žalega,« je mislil sam pri sebi. »To je pač najmanjše, kar sem mu dolžan. Da ga ohranim le štiri in dvajset ur živga, potem bo nevarnosti konec. Čez teden dni ne bo več mislil na to... Hej, prijatelj!...«

Lubin se je obrnil.

Don Juan, sam ne vedoč, kaj dela, se je zadenski umaknil za dve ali tri stopnice. To, kar je videl pred seboj, ni bil več Lubinov prostodušni in neumni obraz, amok plameneča krinka obupa...

Lubin je pogledal Juana Tenoria.

In Juan Tenorio je obmolnil.

Lubin je skomignil z rameni ter krenil naprej. Don Juan za njim. Ko sta prišla na vrh, je Lubin odprl neka vrata; vstopil je in brez naglice zaprl vrata za seboj. Don Tenorio je slišal, kako jih je dvakrat zaklenil.

Don Juan se je uprl v vrata, da bi jih vdrl — a bila so močna, kakor nalašč za zmikavce, ki se hočejo na novo obleči, ne da bi odvezali mošnjič.

Donu Juanu je hotel še enkrat poklicati Lubina.

Toda molčal je; prva izkušnja mu je zadostovala. »Prav,« je dejal. »Najbolje bo, da grem. Spotoma opozorim starega, naj stopi za sinom in ovre njegove nekrščanske namene.«

Tedaj je opazil v vratih štirioglati lino, s katere je bila zapornica zdavnaj odpadla. Don Juan se je hitro prislonil k nji ter zagledal Lubina, kako je stal na stolu in privezoval zanko na glavni tram.

Veliko število oblačil je viselo okrog njega. Ta oblačila so se rahlo zibala v sapi, ki je pihala skozi odprto okence; v somraku so nalikovala roju obešenec, kadar plešejo svoj mrtvaški ples. Nenadna groza se je polastila dona Juana. Čutil je, kako mu pokriva čelo mrzel znoj. Hotel je Lubinu nekaj reči, a glas se mu je zadržnil. Hotel je poklicati njegovega očeta, toda iz grla je spravil samo vzdih...

Nepremagljiva želja ga je obšla, da bi odšel, da bi pobegnil in ne bi videl odurnega prizora, ki se je napovedovalo; a noge so mu odvedevale pokorščino in se niso premaknile z mesta...

Hotel je zamežati, pa ni mogel pripreti oči; ostale so odprte, grozljivo izbuljene...

In don Juan je pritisnil obraz na linico. Molče, odrevenel v tesnobi, ki ga je bila prevzela, je opazoval Lubinovo pripravo.

Gledal je in poslušal...

Kaj je govoril Lubin? Ali je tožil? Je mar preklinjal? Ne. Lubin je zmerjal vrv in zanko, ki se mu nikakor ni hotela zadovoljivo posrečiti.

»O, vražja vrv!« je godrnjal. »Hentano šmenta-

no, trikrat preteto! Ali te bom ukrotil ali te ne bom?...«

Ukrotil jo je...

Donu Juanu se je iztrgal hripav vzklík: Lubin si je bil nataknil zanko... In lasje so se naježili Juanu Tenoriju, živci so se mu neznožno napeli, srce mu je poskočilo v grlo, ko je Lubin z močnim glasom zaklical:

»Z Bogom, Žavota!...« in z nogo prevrnil stolec pod seboj...

Dvakrat ali trikrat je telo še vzdrgotalo, dvakrat ali trikrat je brnel z nogami... in že je videl don Juan samo še pojaca, ki mu je kazal jezik in se neživo, nebržno zibal v vetru...

Nekaj trenutkov se je pojac vrtel okrog samega sebe.

Potem je obmiroval. Obvisel je, z licem proti vratom... proti linici... proti donu Juanu...

Dolgo časa sta don Tenorio in pojac zrla drug drugemu v oči.

Don Juan bi bil rad dal vso kri iz žil, da bi se bil mogel odtrgati od tega prizora. Toda ves napor njegove volje je bil zaman. Z naježenimi lasmi je kakor okamenel strmел pojacu v bele, strašne oči, dokler se mu ni pogled obešenega Lubina neizbrisno vžgal v spomin.

Sele tedaj mu je odleglo...

Globok vzdih mu je napel prsi. Umaknil se je, noge so ga spet ubogale. Hitro si je pomel oči in čelo ter krenil po stopnicah nizdol...

Dr. Milivoj Dežman

Včeraj je v Zagrebu umrl znani nacionalni delavec, novinar in zdravnik dr. Milivoj Dežman, star 65 let.

Dr. Dežman je študiral medicino v Pragi in na Dunaju. Med študiranjem ga je podpiral vladika Strossmayer, prijatelj njegovega očeta dr. Ivana Dežmana, narodnega poslanca in književnika. Ko je končal medicinske študije, se je pokojnik specializiral za zdravljenje tuberkuloze. V Zagrebu je deloval kot praktični zdravnik od leta 1898 do 1901 kot asistent v bolnišnici usmiljenih bratov, nato pa do leta 1918 kot zdravnik bolniškega zavarovanja. Od leta 1900 do 1920 je bil ravnatelj sanatorija za tuberkulozne na Brestovcu pri Zagrebu. Leta 1920 je bil načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje v Zagrebu in je šel v pokol kot načelnik ministrstva za socialno politiko. Za časa šestojanuarskega režima je bil dr. Dežman član vrhovnega zakonodajnega sveta v Beogradu.

Pokojnik se je odlikoval kot kulturni delavec na vseh področjih hrvatskega javnega življenja. V književnosti si je pridobil ugled kot pisatelj dram in kritik. V hrvatskem predvojnem literarnem življenju je vidno sodeloval pri hrvatski modernizmu. Leta 1895 je stopil kot urednik v uredništvo »Obzora« in ostal urednik lista vse do smrti. Medtem je izdal tudi napredniški list »Pokret«. Zadnjih 15 let je bil direktor »Obzora«, »Jutarnjega lista« in drugih publikacij zagrebške Tipografije d. d. Več let je bil predsednik stanovske organizacije hrvatskih novinarjev.

Dr. Dežman se ni aktivno uveljavljal v

strankarski politiki, ali je vendarle predstavljal močno politično osebnost v hrvatskem javnem življenju, zlasti kot direktor »Obzora« in »Jutarnjega lista«. V mlajših letih je imel intimne stike tudi z akcijo za srbsko-hrvatsko zedinjenje, v zrelejši dobi je predstavljal tip hrvatskega federalista. Ko je bil uveden šestojanuarski režim, se je pokojnik dr. Dežman uveljavljal preko grupe tedanjega ministra pokojnega Mate Drinkovića, s katerim je bil v tesnih političnih in prijateljskih odnosih. Kasneje je stopil v ostro opozicijo, ki pa ni bila brez oportunističnih potez. Z doseženim sporazumom in vstopom HSS v vlado je dr. Dežman opustil opozicijsko taktiko in je podpiral politiko razuma, o stro se zavzemal za hrvatske interese. Osebnost ni bil povezan s politiko, ki jo izvajala Hrvatska seljačka stranka in od časa do časa je pokazal, da ni pozabil dobe, ki ga je v mladih letih vezala z velikim jugoslovenskim duhom pokojnega dr. Strossmayerja.

Z dr. Dežmanom je odel iz vrst hrvatskih političnih novinarjev mož izrednega talenta, odlične sposobnosti in velike delavnosti. Osebnost simpatičen, skromen in dobrega srca je užival v širokih, ne samo hrvatskih, temveč tudi slovenskih in srbskih krogih ugled in spoštovanje ne samo med prijatelji, temveč tudi med protivniki, posebno popularen pa je bil med novinarji, ki jim je bil stanovitni tovariš ves čas po vojni, odkar je opustil svojo zdravniško prakso in se popolnoma posvetil novinarstvu.

Odličnemu možu bodi ohranjen časten spomin!

BELEŽKE

Konference dr. Mačka

Včeraj dopoldne se je vrnil v Beograd podpredsednik vlade dr. Maček, ki je imel nato več konferenc v predsedništvu vlade. Najprej se je sestel s predsednikom Cvetkovićem, nato pa z ministrom dr. Šutejem in dr. Konstantinovićem.

„Hrvatski dnevnik“

o Nemcih in Hrvatih

»Hrvatski dnevnik« je objavil povodod francoske katastrofe uvodnik, v katerem pravi, da noče vzbujati spominov na dobo, ko so v Franciji vodili glavno besedo politični činitelji, ki danes poskušajo za Francijo rešiti, kar se rešiti da. Ko je bila Francija politično najmočnejša, je bila večina francoskega časa na strani najhujših beograjskih protihrvatskih rezimov. Nemško časopisje pa je napram Hrvatim bilo po večini korektno in je izkazovalo posebno razumevanje za hrvatsko narodno borbo. Tudi za časa vlade dr. Milana Stojadinovića se je nemško časopisje čuvalo, da ne stori krivice hrvatskemu narodu. Sporazum od 26. avgusta je nemško časopisje pravilno razumelo. Prikazalo ga je kot pričetek reševanja hrvatskega vprašanja ter je točno obvestilo nemško javnost, da s tem sporazumom še ni zadosteno vsem pravicam in zahtevam hrvatskega naroda, o katerih se bo še razpravljalo. Res je tudi francosko časopisje v zadnjem času pričelo kazati razumevanje za položaj hrvatskega naroda, ali mnogo važnejše je pisanje listov velike sosedne države, ki je proglasila za svojo nalogo, da ustvari novo Evropo.

»Hrvatski dnevnik« podčrtava, da je Nemčija daleč od tega, da bi po zaključku vojne, ko se bo delala nova karta Evrope, vodila politiko na škodo integritete hrvatskega narodnega teritorija. V drugem delu članka podčrtava »Hrvatski dnevnik« mednarodni pomen politike dr. Mačka.

V nedeljski številki ugotavlja »Hrvatski dnevnik« z zadostno, da je njegov članek citiral madžarska radijska emisija, in poudarja, da je članek vzbudil tudi v nemških krogih dober vtis. »Ti krogi poudarjajo — pristavlja list —, da so že preje obstojale dobre zveze med hrvatskim in nemškim narodom. V nemških

krogih pa se posebej pozdravlja način gledanja na politično situacijo, kakor ga izraža »Hrvatski dnevnik«. Članek Hrvatskega dnevnika« je bil sprejet s simpatijo od številnih nemških listov, ki ga citirajo v obširnih izvečkih.

Tuji in domači umetniki

V Zagrebu je bila te dni madžarska slikarska razstava, ki ni imela samo lepega obiska, temveč je bilo na njej prodanih tudi 13 slik za razmeroma visoke cene. Ob tej priliki objavlja »Hrvatski dnevnik« uvodnik, v katerem ugotavlja, da slike madžarskih slikarjev niso našle toliko kupcev zaradi svoje posebne umetniške vrednosti, temveč predvsem zato, ker so slike tujih slikarjev »Hrvatski dnevnik« obžaluje, da se na Hrvatskem tuja književna in umetniška dela vedno visoko cenijo, domača pa podcenjujejo. Akoravno je novejša hrvatska književnost na evropski višini, se je nedavno cela skupina hrvatskih pesnikov smatrala za srečno, da so bile izdane zbirke njenih pesmi, pesniki pa da so kot honorar dobili vsak po nekaj izvodov knjige in — po eno nalivno pero...

»Hrvatski dnevnik« dalje zahteva, da se tudi na Hrvatskem ustvarijo vsi pogoji za kulturno delo. Književnim delavcem in zlasti književnikom in likovnim umetnikom je treba osigurati materialni obstoj. Primeri in da se na velikih umetniških razstavah ne prodajo niti en odstotek razstavljenih del, so več kot žalostni. Hrvatski premožni sloji nimajo smisla za duhovne vrednote lastnega naroda. Nekaj krivde je pa seveda tudi na samih umetnikih, ki niso organizirani, kakor bi bilo treba. V novi banovini Hrvatski so dobile dobro organizirane športne organizacije že okrog 2.400.000 dinarjev podpore, koliko pa so dobile organizacije kulturnih delavcev, posebej še književnikov in likovnih umetnikov, o tem je bolje, da se sploh ne govori.

Položaj na Balkanu

v italijanski luči

Italijansko časopisje posveča veliko pozornost posledicam, ki nastajajo na Balkanu radi francoskega poraza. Med Moskvo in Ankaro so po informacijah italijanskega tiska v toku novi razgovori, ka-

terih cilj je, da se razveljavi zvezna pogodba Turčije zavezni in da na njegovo mesto pride nov sporazum med Sovjetsko Rusijo in Turčijo. »Regime fascista« meni, da je Turčija svoje obveze napram zaveznikom že razveljavila. Posebno pozornost posveča ta list Bolgariji ter poudarja, da so bolgarske revizionistične zahteve jako skromne. Nanašajo se predvsem na Dobružo in na izhod Bolgarije na Egejsko morje. V Sofiji se ponavljajo manifestacije za Dobružo. Italijanski list izraža prepričanje, da bo Rumunija pripravljena rešiti vsa vprašanja na prijateljski način, ravno tako pa tudi Grška glede bolgarskega izhoda na morje. Grčija se je dosedaj kazala nepristopno predvsem zaradi Turčije, ki ni dovoljevala, da se Bolgarija približa Dardanelom. Bolgarija računa na pomoč Moskve. Berlina in Rima.

»Giornale d'Italia« poroča, da vlada v Rumuniji veliko vznemirjenje ne samo radi madžarskih in bolgarskih zahtev, temveč radi vesti, da Rusija koncentriira vedno več četa ob besarabski meji.

Židovsko vprašanje na Slovaškem

Prošlo nedeljo sta generalni tajnik Slovaške ljudske stranke dr. Kirschbaum in novi vrhovni poveljnik Hlinkove garde Fr. Galan posejela grob pokojnega slovaškega voditelja Hlinkine v Ružomberku in položila nanj vence. Po tem pietnem činu je bil sestanek zaupnikov stranke, na katerem je dr. Kirschbaum poročal o stanju židovskega vprašanja. Dejal je, da je rešitev tega perečega problema že toliko napredovala, da so židje danes že izločeni iz vseh panog javnega in gospodarskega življenja. Ni več židovskih zdravnikov, lekarnarjev, odvetrovnikov, odstranjevalci so židje tudi iz vseh državnih in samoupravnih služb. Dalje je bilo do sledje odvzeto židom preko 1700 koncesij, to pred vsem v onih panogah, kjer so doslej imeli skoro monopolno stališče. Čiščenje se je izvedlo temeljito zlasti na vzhodnem Slovaškem, kjer je bila vsestranska gospodarska premoč židovskega življa posebno občutna.

Iz državne službe

Beograd, 24. jun. p. Napredovali so za redne profesorje 2/II na pravni fakulteti ljubljanske univerze dr. Boris Furlan, na bogoslovni fakulteti dr. Alojzij Odar, na tehnični fakulteti inž. Feliks Lobe in inž. dr. Stanislav Jenčič.

Imenovana sta učitelja Josip Dolean v Planini, logaški srez, za sreskega šolskega nadzornika v srezu Litija II. učitelj Josip Kotnik v Rečici za sreskega šolskega nadzornika v srezu Gornji grad.

Prisvaj policijske uprave Josip Slander v Ljubljani je premeščen k predstojništvu mestne policije v Kranju.

Imenovana sta za poštnega uradnika 8. pol. skupine pri pošti Maribor B. pripravnica Milena Fišer, za tehničnega uradnika pri delavnici ptt. v Ljubljani pripravnik inž. Rajko Lóske.

Lašcica *La zelo občutljivo teint...*

Orizol **SPECIALEN PUDER**

kot dopolnjevanje delovanja

Orizol-kreme

ki Vas je gotovo vedno zadovoljila!

V VSEH SPECIALNIH TRGOVINAH!

Poglavar muslimanske cerkve v Zagrebu

Zagreb, 24. junija. o. Danes popoldne je prispel v Zagreb vrhovni poglavar muslimanske cerkve, reis ul ulema Fehin Efen- di Spaho. Na kolodvoru so ga sprejeli in pozdravili zastopniki zagrebških muslimanov, predstavniki banjskih oblasti in hrvatskega političnega vodstva. V imenu Zagreba ga je pozdravil mestni načelnik Starčević, nato pa zagrebški mufti. Reis ul ulema se je zahvalil za pozdrave ter je nato med špalirjem meščanske zaštite odšel v hotel »Esplanade«, kjer so zanj rezervirani prostori. Nato je obiskal zagrebško džamijo. Za zvečer napovedani obisk pri dr. Mačku je odpadel, ker je dr. Maček odpotoval v Beograd.

Prijateljem in somišljenikom!

Dne 1. junija t. l. je zadela težka nesreča našega dobrega in delavnega pristava Antona Malgaja v Strtenici pri Zibiki p. Pristava v šmarnem okraju, mojega namestnika kot bivšega narodnega poslanca za šmarni srez. S hišo, v kateri je stanoval, je zgorelo tudi vse njegovo imetje, rešil je samo golo življenje svoje, žene in šestoro otrok. Sam je pri reševanju dece iz goreče hiše dobil tako težke opekline po celem gornjem delu telesa in po obrazu, da leži v celjski bolnici že tretji teden.

Prosim vse prijatelje in somišljenike, da »odpro srce in odpro roke« ter »otirajo bratovske solze« in to po geslu: »Dvakrat, da kdor hitro da!« Prosim vse, da pomagajo nujno bodisi z denarnimi prispevki, bodisi z obliko ali blagom, bodisi z živilom.

Darove sprejema uprava »Nove dobe« v Celju (Zvezna tiskarna), kamor se naj pošljajo s pripombo: za Antona Malgaja. Zdravo!

Maribor, dne 23. junija 1940. Vekoslav Spindler, novinar, bivši narodni poslanec za šmarni srez.

SPORT

Še med nedeljskimi dogodki

Nekaj o neveseli senzaciji iz Budimpešte

I. kolo tekem za mali srednjeevropski pokal je zdaj za nami in prav za prav je bilanca prvih osmih tekem v tej težki mednarodni konkurenci za naš nogomet v celoti zadovoljiva. Izmed osmih klubov — treh madžarskih in jugoslovenskih ter dveh rumunskih — sta od naših ostala v nadaljnji konkurenci dva, Madžari in Rumuni pa bodo v nadaljnji borbi zastopani samo po enim predstavnikom. Gradjanji in BSK, naši najmočnejši dve enajstorici, bosta imeli v nadaljnjem tekmovanju za nasprotnika zelo močnega madžarskega prava Ferencvarosa in mnogo manj nevarno rumunsko moštvo Rapida iz Bukarešte, tako da lahko vsaj po sedanjih formi obeh najboljših klubov Hrvatske in Srbije računamo s tem, da tudi v semifinalu še ne bosta izpadla oba in bo vsaj eden prišel do zadnje odločitve.

Prav posebno vlogo z žal skoraj senzacionalnim koncem je imela v tem tekmovalni sarajevska Slavija, ono odlično moštvo, ki se je v državnem prvenstvu plasiralo na tretje mesto in tudi v prvem srečanju s prvim nasprotnikom iz tekem za srednjeevropski pokal — Ferencvarosem — doseglo naravnost fenomenalen uspeh — na domačih tleh. Sarajevčani so se zavedali težke naloge, ki jih je čakala na igrišču FTC v Budimpešti, in so zato že dva dni prej prispeli v madžarsko prestolnico, da bi se navžili tujega zraka in pripravili na hudo živčno preizkušnjo in v taki mednarodni borbi. Vse to ni pomagalo nič in naša toliko obetajoči tretji predstavnik v tem tekmovalju je moral v nedeljo zapustiti igrišče — porazen neusmiljeno z dvočestitnim rezultatom. Pet golov so Bosanci dohili že v prvih 45. minutah, v naslednjih 45. minutah pa so jim Madžari poslali v mrežo še nadaljnjih 6, pri čemer se je vendarle Bobetiću v 29. minuti drugega dela te tragedije ponudila zrela situacija, iz katere je zabil prav tako senzacionalni častni gol za barve svojega kluba. Podrobnosti o poteku te tekme so malo zanimive, ker je pač v krajših in daljših presledkih deževalo golov, kakor se je Madžarom zdelo in je bil posebno sarajevski vratar Krstulović v tem ognju strelav od vseh strani tako razburjen, da se nazadnje že sploh ni znal premakniti na svojem mestu.

Zanimivo je premisliti, kako je prav za prav mogoče, da takale dobro vigrana in nič koliko borbena enajstorica kar na lepo popolnoma odpove in izgubi važno tekmo z razliko, ki je sicer v nogometni igri običajna samo med nasprotniki zelo različnih kvalitativnosti. Vsi, ki so tekmo gledali, so soglasno mnenja, da je tega debakla kriva samo — trema. Posebni poročevalci »Politike«, ki je bil nalašč zaradi te tekme v Budimpešti, pravi o zunanjem vtisu, ki ga je napravilo vodstvo Slavije naslednje:

»Bolo mesto v Slaviji je bil danes vratar. Krstulović je po svoji krivdi izpustil najmanj pol tuceta golov. Često je stal v vratih kakor ukopan in puščal, da so se žoge valile mimo njega v mrežo. Bil je tako slab, posebno po odmoru, da se mora reči, da je Slavija igrala prav za prav le z 10 igralci. Dalje so Sarajevčani delali še eno veliko napako, da namreč niso pokrivali nasprotnika. Madžari so stalno do-

bivali žoge popolnoma prosti, tako da so jih lahko uporabljali, kakor se je komu zdelo. Pri tem delu je zadela največja krivda krilsko vrsto, v kateri so se vsi trije moške popolnoma izgubili in bili igri bolj v napotje kakor pa v korist. Madžarski napad je šel preko njih, kakor je hotel, pri tem pa tudi v branilskem paru ni imel posebne ovire, ker sta bila oba branilca slaba kakor običajno. Slavija v splošnem pa le ni bila tako slaba, kakor kaže rezultat. Njena katastrofa je posledica velike treme in dejstva, da moštvo nima izkušnje za močne mednarodne tekme.«

Približno enako pišejo o tej tekmi nesrečnega spomina tudi vsi ostali naši listi, pri čemer ugotavljajo, da razen Zagorca in Rajlića še nobeden sarajevskih igralcev ni nikoli igral mednarodne tekme in zato ni čudno, če so jim v veliki areni pred 15.000 tuji gledalci odpovedali živci.

Še nekateri nogometni dogodki

Minulo nedeljo so se v območju srbske nogometne lige nadaljevale kvalifikacijske tekme za vstop v njo, in sicer v Banjaluki in Skoplju. V Banjaluki je igral domači Krajišnik proti Hajduku iz Sarajeva in zmagal s 3:0 (1:0). V Skoplju je Skopski sportni klub imel za nasprotnika enajstorico Jedinstva iz Čačka, nad katero je zmagal z 9:3 (7:1). Povratne tekme med istimi štirimi nasprotniki bodo že prihodnjo nedeljo v Sarajevu in Čačku.

V tekмах za dunavski pokal sta v nedeljo igrali domači enajstorici Žaka in Bačke iz Subotice. Tekma se je končala neodločeno 1:1.

V Sisku je bila prva finalna tekma za prvenstvo ZNP med domačo Segesto in Gradjanom iz Bjelovara. Domača enajstorica je zmagala s 5:3 (2:1).

Atleti SK Celja med seboj

V nedeljo dopoldne je priredila atletska sekcija SK Celja svoj interni klubski miting z namenom, da pregleda vrste svojih atletov, predvsem juniorjev, ki jih čaka v kratkem dvoboj z juniorji ljubljanske Illirije. Tekem se je udeležilo lepo število tekmovalcev. Doseženi so bili nekateri zadovoljivi rezultati:

Tek na 100 m seniorji in juniorji: 1. Hanza 11.8 (!); 2. Pletersček 11.9; 3. Tone 12.5. Subjuniorji (novinci): 1. Kos 13.6; 2. Kokot 13.8; 3. Lesjak 13.9.

Met kroglice: Seniorji: 1. Katič 10.24; 2. Kodre 9.84; 3. Radič. Juniorji: 1. Slon 11.66; 2. Masa 11.44.

Skok v daljino: Juniorji: 1. Hanza 5.56; 2. Tone 5.52. Seniorji: Katič 5.65.

Tek na 1000 m: Seniorji: Agrež 2.54.19. Juniorji: 1. Kos 2.57; 2. Kokot 3.10; 3. Uršič.

Met kopja: Seniorji: 1. Katič 38.59; 2. Vengust 38.78.

Met kladiva: Seniorji: 1. Kodre 32.52; 2. Radič 29.82; 3. Pletersček 29.10. Juniorji: 1. Masa 29.34; 2. Slon 25.35.

Tek na 200 m: Seniorji in juniorji: 1. Pletersček 24.2; 2. Hanza 24.8; 3. Agrež.

Met diska: Seniorji: 1. Urbančič 30.90; 2. Kodre 29.04; 3. Katič. Juniorji: 1. Slon 34.12; 2. Masa 32.72.

Guštanj vabi!

Prihodnjo nedeljo bo v tem industrijskem kraju velik pokalni nogometni turnir SK Slavija.

Mladi SK Slovan v Guštanju je po nekajletnem obstoju priredil že nekaj lepih prireditvev. Odkar si je klub lani uredil lastno nogometno igrišče ter si nabavil prepotrebno garderobo in opremo za igranje, se vidi, da se naglo dviga v tehničnem in moralnem pogledu. Vse to deajo je bilo seveda zoroženo z ogromnimi finančnimi žrtvami, kar mali in »novopečeni« podzelski klub z naložbenimi člani ovira, ker ni deležen nikakih podpor in daril, temveč je navezan samo na dohodke od lastnih tekem.

Prihodnjo nedeljo bo imel SK Slovan celodnevno prireditev. Zmagovalec pokalnega turnirja prejme v trajno last krasen pokal, darilo grofa g. Thurna Aleksandra. Povabilo so se odzvali SK Zeleničar iz Maribora, SK Slavija s Pobrežja pri Mariboru in SK Hranjci iz Hranjca.

Ob prihodu jutranjega vlaka iz Maribora bo v nedeljo sprejem gostov, nato pa skupen odhod na igrišče. Spored na igrišču se bo začel ob 9. z naslednjimi pokalnimi tekmami:

Zeleničar : Slovan
Hranjci : Slavija
Slavija : Slovan

Opoldne bo na trgu koncert domačih je-klaških godbe, ki bo skrbela za razpoloženje na ta športni praznik v obsejnim industrijskem kraju. Ob 14. se bodo nogometne tekme nadaljevale in sicer:

Zeleničar : Slavija
Hranjci : Slovan
Zeleničar : Hranjci

Po tekmah bo izročen pokal zmagovalcu. Ker je čisti dobiček namenjen za odplačilo dolga, pričakujejo prireditelji čim številnejšo udeležbo.

SK Ljubljana. Prosim vse igralce I. moštva, rezerve in juniorje, da pridejo danes vsi na trening. Zaradi gostovanja v Ogulinu, Karlovcu in Mariboru vsi točno.

SK Ilirija (atletska sekcija). Drevi ob 18.30 bo zadnji redni članski sestanek pred počitnicami; udeležba je obvezna za vse juniorje, ker bo v soboto 29. t. m. ob 9. na stadionu dvoboj z juniorji Planine. Od prihodnjega petka dalje bo imel vsak petek od pol 19. do 19. v tajništvu službo odbornik, ki bo dajal navodila za prireditve in bo tudi v drugih stvareh članstvu na razpolago.

ZSK Hermes. Drevi ob 20. seja prireditvenega odbora v lovski sobi »Nabavljalne zadrage«-Šiška. Prosimo točnosti!

Nemška zasedba Francije

Pogoj nemško-francoskega premirja se niso uradno objavili, ker mora biti prej sklenjeno še italijansko-francosko premirje. Tudi sovražnostni bodo ustavljene šele potem. Pač pa je pogoje za premirje med Nemčijo in Francijo v nedeljo zvečer objavila angleška vlada. Ker doslej še ni poročil, da bi bila francoska vlada v Bordeauxu označila londonske vesti za neresnične, jih je treba vsaj v glavnem smatrati za točne. Po teh londonskih informacijah, ki smo jih prinesli v ponedeljskem »Jutru«, bosta do konca vojne ostala severna Francija in pa obrežni pas ob Atlantskem oceanu v posesti nemških čet. Približni potek te začasne meje je na našem zemljevidu označen z močno, neprekinjeno črto, dočim kaže druga, prekinjena črta, do kam se nemške čete v svojem prodiranju proti jugu prispele do včeraj.

Dotrpela je naša ljuba mama

Marija Malnarič

roj. STRITAR

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek ob 16. uri izpred mrliške veže splošne bolnice k Šv. Križu.

Ljubljana, 25. junija 1940.

IVAN, soprog, nadučitelj v pok., MILENA por. KNEZ, SLAVKO, kapetan, MILAN, poručnik bojnog broda, JANKO, JOSKO, uradnika, TONE, posestnik, otroci: MILCI, MILENA, snahi; inž. TONE KNEZ, zet; MIHEC, EVICA in TONČEK, vnuki in ostalo sorodstvo rodbin STRITAR, KENIN, JELOVCAN, TRŠT, KNEZ in DIDEK.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

50 par za besedo, Dln 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dln 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 12.—. Dopolni in žetivne se računajo po Dln 2.— za vsako besedo, Dln 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dln 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Dln 1.— za besedo, Dln 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dln 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Perfektna kuharica

in gospodinja, dobi izredno dobro plačano mesto za čas sezije v letovisku na Bledu. Pogodbeni tudi stalna služba. Pisane ponudbe na ogl. odd. Jutra z vsemi pogoji pod znakom »Bleda« 16013-1.

Za Slov. gorice

potrebujemo viničarsko delavino z najmanj 4 delavini in močmi. Predmeti znanosti po viničarski pogodbi: 200 din mesečno v gotovini za viničarska dela, prosto stanovanje, mra. 12 m drv, 30 l sadnega ter deputatno zemljišče v izmeri 1 1/2 ha in odplačajočina. Obširne ponudbe z navedbo do sedanjih službovanj je poslati pod »Gračina« na ogl. odd. Jutra. 15975-5.

Avtomehanika

kliučavničarje in tapetnika sprejemamo takoj. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85. 16504-1.

Brivskega

pomočnika mlajšega in višjega sprejme takoj salon na Smarški cesti 18. 16285-1.

Mesarski pomočnik

dobi takoj mesto. Alojzij Brecljani, mesar, Ljubljana, Celovška 93. 16277-1.

Kolarskega

pomočnika dobrega avtomobilista — iščem za takoj. Lojze Jurkovič, izdelovanje avtomobilov in kolarstvo, Plazina pri Sevnici. 16284-1.

Frizerska pomočnica

dobi takoj mesto. Tirska cesta 37. 16286-1.

Čevlarske

pomočnike sprejemamo takoj. — Zarnik Alfonz, Gajeva 9. 16283-1.

Uradnica

zmožna vseh pisarniških del, nemške korespondence, dobra strojeopiska, dobi mesto. Obširne ponudbe s sliko na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Korespondenca« 16302-1.

Mesarskega

pomočnika in valenca, sprejemamo takoj. Dolničar, Poljanska c. 31. Ljubljana. 16297-1.

Službe išče

Beseda 50 par, davek 3 din, ter 3 din za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek 17 din.

1.000 din nagrade

do onemu, ki mi predloži stalno službo v tovarni, službo sluge ali kaj sličnega. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nagrada« 16291-2.

Trgovski pomočnik

star 20 let, mešane stroke, želene, manufakture, — špecerije in vodstva glavne zaloge tobaka ter soli, želi spremeniti službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16292-2.

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Strojepisni pouk

(za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer za začetnike in izveščane. Tečaj od 1 do 4 mesece. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 2. julija. Šolnina najnižja. Največja strojeopisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Christofor učni zavod. Dobrebranska c. 15 telef. 48-43. 16290-4.

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Moško kolo

razbijeno, prodam. — Na ogledu: Gosposvetska 12, brivnica. 16305-11.

Kolesa

damsko, moško in sportsko kolo, vsa popolnoma nova in najboljša znamke, za vsako ceno naprodaj. — Strojna delavnica, Sv. Petra cesta 85. 16298-11.

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

POZOR!

Kupujem in prodajam razbijena čevlja, moške oblake perilo in stare cunjice. Klavžer Vošnjakova 4. 16313-7.

Urejuje Davorin Ravljen.

— Iščaja za konsorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Dragocenosti

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

ČERNE - julevir

Ljubljana, Wolfova ulica

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

PREMOG

KOKS — DRVA

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot nove

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana
Poljski nasip 4-6
Pralnica — Svetlokalnica

NSERIRAJ V »JUTRU«

Cenjeno občinstvo v ljudno obveščam, da OTVORIM 1. julija t. l. na Krakovskem nasipu v Ljubljani v na novo, okusno preurejenih lokalih

GOSTILNO

pod vodstvom posl. g. Bučarja Ivan-a.

Strokovna usposobljenost gosp. Bučarja v gostilniški stroki,

osobito v kuhinjski stroki daje jamstvo za dobro postrežbo, prvovrstno kuhinjo in dobra vina. Sprejemajo se abonente!

Se priporočam

Kramar Janko, gostilničar

pridna, poštena, stara 30 let, s 15.000 din približka se želi poročiti z gospodom v državni službi, stari od 35 do 50 let. Vdovci tudi niso izključeni, z enim otrokom. Samo resen in dober mož pride v poštev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resna in poštena Slovenka«. 16025-25.

Kuharica

pridna, poštena, stara 30 let, s 15.000 din približka se želi poročiti z gospodom v državni službi, stari od 35 do 50 let. Vdovci tudi niso izključeni, z enim otrokom. Samo resen in dober mož pride v poštev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resna in poštena Slovenka«. 16025-25.

Informacije

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Opozorilo

Podpisani nisem plačnik za dolgove, katere bi napravila moja žena Minka Drnovšek, Ljubljana 24. VI. 1940. Drnovšek Drago, — Hrenova ul. 19. 16306-31.

Prodajamo

DIESEL-MOTORJE

skoro popolnoma nove, po ugodni ceni takoj v velikosti od 4 do 60 k.s. — Vprašanja poslati na oglasni oddelček »Jutra« pod »Dobra prilika«.

URADNIŠTVO TOBAČNE TOVARNE V LJUBLJANI javlja

žalostno vest, da je njegov predstojnik

FRANJO GOLOB

RAVNATELJ TOBAČNE TOVARNE

nenadoma preminul.

Na zadnji poti ga bomo spremlili dne 25. t. m. ob 17. uri iz mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališče pri Sv. Križu.

Svojega dragega, neumornega in objektivnega predstojnika bomo ohranili v najlepšem spominu.

Ostavljen nas je za vedno naš ljubljani plemeniti in vzorno skrbni soprog, brat,

svaki in stric, gospod

Fran Golob

ravnatelj Tobačne tovarne v Ljubljani

ki mu je kruta usoda na izletu v Kamniški Bistrici danes popoldne pretrgala nit življenja.

Prebleglega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v torek 25. junija ob 17. uri iz mrtvašnice na Vidovdanski cesti k Sv. Križu.

Globoko žalujemo:

FRANJA GOLOB — soproga;

ALMA GOLOB, JOZICA GOLOB,

MIRKO TERŠAN, inž. SREČKO

BERI GOLOB, MARIJA TERŠAN,

PETROVIČ, AVGUST JURJEVEČ,

ANKA PETROVIČ, JOZICA

JURJEVEČ, svakinje;

nečaki in nečakinje.

LJUBLJANA — LUZERN — ZAGREB, dne 23. junija 1940.

Naši maturanti

Na mešni ženski realni gimnaziji v Ljubljani so opravili višji tečajni izpit v junjskem roku kandidatk: A. oddelek, Bezjak Vera, Biber Petrina, Biskupski Tatjana, Božič Cvetka, Bratuž Iva, Gregorič Marija, Jure Zofija, Komac Sonja, Lovšin Ljudmila, Matelič Deša (oprosčena ustnega izpita), Mlejnink Marjeta, Müller Marija, Nanut Elizabeta (oprosčena), Petelin Ljubica, Petružela Vlasta (oprosčena), Pučnik Majda, Schel Jerica, Starki Nada, Šantič Vera, Tratnik Julijana, Triller Helena, Vondina Tatjana, Werner Edita, Zubalič Draga, Zupančič Veronika. — B. oddelek: Benko Alenka, Bukovec Stanislava, Cibic Zdenka, Golmajer Elizabeta, Gomzi Sonja, Gorečan Milena, Grabnar Karolina, Hribernik Marta (oprosčena), Ješe Lea (oprosčena), Ježek Marija (oprosčena), Kenda Eleonora (oprosčena), Kham Marija Ana, Korun Iva (oprosčena), Lesar Davorina, Marenc Marija, Mozetič Milena, Ogorelec Nastenka, Osojnik Milena, Paljk Marija (oprosčena), Sfiligoy Vera, Tavzes Zlata, Tomaž Vera (oprosčena), Tomažič Ferdinand (oprosčena), Vidmar Tatjana, Višnar Marta, Vodopivec Ivana, Vrhovnik Majda (oprosčena), Zupan Fedora, Žužek Silva.

Matura v Murski Soboti. K letošnjemu zrelostnemu izpitu na soboški gimnaziji se je prijavilo 36 kandidatov, med katerimi jih je bilo 6 oprosčenih ustnega izpita. Maturu je z uspehom napravilo 34 kandidatov: Antauer Marija, Balon Franc, Berden Jožef, Berden Stefan, Cug Evgen, Čeh Zora, Cisar Stefan (oprosčen ustnega izpita), Derkač Karel, Dolenc Franc, Eljaš Janez, Gabrijelič Bojan, Gross Bogomil, Gumilar Marija, Horvat Jožef, Irko Ivan, Jakus Cvetka, Kohn Emanuel, Košir Danilo, Kukul Gizela, Marič Marija, Novak Alojz (oprosčen ustnega izpita), Ogorec Ivan, Orel Milidrag, Perš Sidorija (oprosčena ustnega izpita), Požegar Avgusta (oprosčena ustnega izpita), Skuk Darinka, Rakusch Viljem, Sila Stana, Smej Jošip (oprosčen ustnega izpita), Vučko Anton, Weingerl Aleksander, Žibrik Koloman, Žlahtič Vitomil. Dva kandidata imata popravni izpit iz enega predmeta. Na maturi je bil predsednik ministrski odposlanec

g. Anton Zupan, upokojeni ravnatelj celjske gimnazije.

Matura na drž. II. realni gimnaziji v Ljubljani (na Poljanah) se je letos vršila pod predsedstvom gospoda ministrskega odposlanca direktorja Karla Prijatelja od 10. do 22. junija. K izpitu se je prijavilo 57 učenek tekočega šolskega leta, 1 učenka prejšnjega šol. leta, 1 privatist in 1 privatistka, vseh 60. Maturu je naredilo 73 kandidatov, 13 jih ima popravni izpit, 4 pa so bile odklonjene za leto dni. Maturu so opravile (prvih 16 je bilo oprosčenih ustnega dela viš. teč. izpita): Beguš Zorka, Ibovnik Marija, Študelj Negojica, Žužek Magdalena, Brodnik Cecilija, Dragan Nada, Kenda Dunja, Kolenc Breda, Korošec Vida, Mehle Marija, Merčun Dragotina, Škrinjar Bogomila, Blatnik Ana, Cigoj Breda, Škerlj Magdalena, Zidarič Ksenija, Avčin Bogomila, Ažnolič Ana, Bačar Cecilija, Bercieri Avrelja, Bevc Ana, Breclj Božidara, Breclj Stanislava, Eržen Hedvika, Est Vanja, Gartožar Ivanka, Gspan Vera, Hornig Huberta, Hrastnik Eva, Jerman Ana, Kratochwill Marija, Lešnjak Jana, Malenšek Amalija, Novak Janja, Polajnar Miroslava, Požar Breda, Rauter Zora, Ravnar Vera, Smrekar Nada, Uranič Danica, Zakrajšek Angela, Benedik Ana, Cebular Rafaela, Gašperšič Ana, Humar Vida, Hvale Bronislava, Mešič Jadviga, Pečahček Rafaela, Pivk Franciška, Plesnik Ljudmila, Ravnar Marta, Škerjanc Antonija, Zeleznik Bogomila, Dereani Marija, Gorenc Amalija, Gril Dragica, Kikelj Nada, Klemenc Lilijana, Lukan Mila, Mlakar Majda, Naglič Marija, Novak Marija, Peneš Mirjam, Ribarič Bogdana, Rohljek Tatjana, Šlebinger Zora, Švigelj Jožefa, Vitič Olga, Vočnik Aleksandra, Wedam Elettta, Zajc Marija, Erjavce Nada, Stojkovič Majda.

Matura na kranjski gimnaziji. V dne 11. do 21. junija se je vršil na kranjski gimnaziji višji tečajni izpit pod predsedstvom gimnazijskega ravnatelja g. Franca Korbarja. Prijavilo se je 23 abiturientov in 11 abiturientek ter ena privatistka. Izpit so napravili: Schiffrer Marjan (oprosčen ustnega izpita), Šumi Franc (oprosč.), Vrtovec Bojan (oprosč.); z odličnim uspehom: Česen Andrej, Ferčej Jerica, Šifer Martina, Vidic Franc; s prav dobrim uspehom: Čepak Franc, Čop Leopold, Grašič Ana, Ješe Marija, Lakota Gabrijela, Oprešnik Miloš, Pleško Tatjana, Pochyla Bojan, Poljanšek Stanislav, Vafacha Branko; z dobrim uspehom: Ciglič Henrik, Debevec Mihael, Grošelj Anton, Jenkole Rozalija, Nečemer Boris, Požun Marijan, Semen Jožica, Skrt Anton, Zupan Pavla in Marčič Vladislava (privatistinja). Popravni izpit ima 8 kandidatov. Na leto dni ni bil nihče odklonjen.

Završni izpiti na drž. tekstilni šoli v Kranju. Istočasno, kakor na gimnaziji, so bili završni izpiti na državni tekstilni šoli. K izpitu pod predsedstvom ravnatelja drž. tekstilne šole g. dr. inž. Franja Hočvarja se je prijavilo 21 kandidatov. Izpit so napravili: Čunta Bogdan, Drevenšek Viljem, Feher Franjo, Ferlan Evgen, Kafol Marko, Kobler Adi, Kramar Vlado, Lenardon Just, Marc Jože, Močan Jožef, Morel Franc, Pečnik Miroslav, Pogačnik Janez, Struna Erna, Škorjanc Dragoslav, Širca Ivan, Štefančič Franc, Zirkelbach Viljem in Zorč Stanislav. Popravni izpit

KATERA IZMED VAS ŽELI IZGLEDATI MLADA?

Senzacionalna iznajdba s pomočjo katere IZGINJAJO GUBE

Le ne 50 let aho izgledajo kakor da si-je samo 35 let.

Nov dragocen ekstrakt kožnih celic — ravno tak kakor vitalni elementi v koži zdravega mladega dekleta. Odkril ga je glasoviti dermatolog, ki ga je — dobil iz skrbno izbranih mladih živali. Ta ekstrakt, imenovan »Blotcel«, je zdaj v rožnati hrani za kožo Tokalon. Uporabljajte jo vsak večer. V vsakem trenutku Vašega spanja bo Vaša koža srkala te vitalne elemente. Vsako jutro, ko se zbudite, je Vaša koža jamejša, svežja, bolj gladka — mlajša. Čez dan uporabljajte belo, nemastno kremo Tokalon. S to preprosto nego lepote lahko vsaka žena doseže, da bo videti za deset let mlajša, ter lahko dobi čudovito kožo in polt, s kakršno bi se mogla ponašati vsaka mladenka. S hranami za kožo Tokalon so uspešni učinki vsekakor zajamčeni, ali pa se denar vrne.

imata dva kandidata. Za eno leto ni bil nihče odklonjen.

Naše gledališče

OPERA

Torek, 25.: zaprto.

Sreda, 26.: Carmen. Red sreda.

Četrtek, 27.: Carmen. Red četrtek. (Zaključek operne sezone).

Za red sreda in četrtek bodo uprizorili nanovo naštudirano Bizetovo opero »Carmen«, eno najlepših umetnin svetovne operne literature, ki ima za osnovo zelo razgibano dejanje iz španskega življenja. Našo uprizoritev sta pripravila režiser Debevec in dirigent dr. Švara, dočim je načrte za novo inscenacijo izdelal inž. Franz. Opera je dosegla po zaslugi dirigenta, režiserja, nosilcev glavnih partij, na čelu jim Kogejve, Franca, Janka, Ribičeve ter celokupnega zbora, baleta in orkestra, odlični uspeh. Slikovita inscenacija in kostumi ter z vsem prizadevanjem podane partije, so prinesle izvajalcem mnogo ploskanja med dejanji in ob sklepu.

SAMO NEKOLIKO PAR VEC in Vaše zdravje je sigurno zavarovano

Neprimerno bolj fina in zdrava.

VEČJE GOZDNO POSESTVO išče logarja

Obširne ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj je poslati pod »Gračina« na oglasni oddelček »Jutra«. 5288

INSERIRAJTE V »JUTRU«

f

Nasha ljuba, dobra

RAJKA

nam je umrla.

Pogreb bo v torek, 25. junija ob 4. uri popoldne.

Zagorje, o. S., 23. junija 1940.

Vipotnikovi

Dotrpela je naša nadvse ljubljena soproga in mama, gospa

JULIJANA ŽIBERT

SOPROGA VLA KOVODJE DRŽ. ŽEL. V POKOJU

dne 24. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Našo drago pokojnico bomo spremlili na njeni zadnji poti v sredo, dne 26. junija 1940, ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. junija 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

f

Dotrpela je naša nadvse ljubljena soproga in mama, gospa

JULIJANA ŽIBERT

SOPROGA VLA KOVODJE DRŽ. ŽEL. V POKOJU

dne 24. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Našo drago pokojnico bomo spremlili na njeni zadnji poti v sredo, dne 26. junija 1940, ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. junija 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

f

Dotrpela je naša nadvse ljubljena soproga in mama, gospa

JULIJANA ŽIBERT

SOPROGA VLA KOVODJE DRŽ. ŽEL. V POKOJU

dne 24. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Našo drago pokojnico bomo spremlili na njeni zadnji poti v sredo, dne 26. junija 1940, ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. junija 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

f

Dotrpela je naša nadvse ljubljena soproga in mama, gospa

JULIJANA ŽIBERT

SOPROGA VLA KOVODJE DRŽ. ŽEL. V POKOJU

dne 24. t. m., po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Našo drago pokojnico bomo spremlili na njeni zadnji poti v sredo, dne 26. junija 1940, ob 4. uri pop. izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. junija 1940.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

f

Dotrpela je naša nadvse ljubljena soproga in mama, gospa

JULIJANA ŽIBERT

SOPROGA VLA KOVODJE DRŽ. ŽEL. V POKOJU